Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 13 Mayıs 1980 10 LİRA

Askeri Savcı mütalaasını okuyor

Kahramanmaraş davasında, müdahil avukatlar esas hakkındaki görüşlerini açıkladılar

Adalet, MHP'nin mahkum edilmesiyle sağlanır

■ Mahkeme Heyeti, MHP'li avukatların "Müdahillerin MHP hakkında söz söylemesinin engellenmesi" talebini oybirliğiyle reddetti.

■ CHP, müdahil avukat Emin Değer'in yazısıyla, MHP hakkında suç duyurusunda bulunulmasını talep etti.

Katliamın tertipçisi MHP'dir

1) "Bütün mahallelerde MHP'nin üç hilalli parti bayrağı isyan ve katliam bayrağı olarak kullanıldı."
2) "Üç hilal ve duvarlara yazılan MHP, Türkeş'in anasının babasının adı, işaret ve parola olarak kullanılmıştır."
3) "Birçok MHP'li üye, yönetici ve taraftar isyan ve katliamda elebaşılık etmiştir."
4) "Gerek isyan ve katliamın hazırlanmasında, gerekse katliam sırasında MHP'nin yan kuruluşları aktif rol almışlardır."
5) "Katliamcılar olaylar boyunca MHP'ye ait sloganlar bağırmışlardır."

ADANA (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ katliamı olayları duruşmasında esas hakkındaki iddialarını belirtmek üzere söz alan müdahil avukatlar, "Kahramanmaraş olaylarının bir isyan ve katliam" olduğunu ve bunu planlayanın MHP olduğunu belirterek, MHP hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasını istediler.

Pazartesi günü sabah saat 9.00 da başlayan duruşmada müdahil avukatlar Ali Kalan, Barış Yiğit ve Nusret Senem adına söz alan Av. Ali Kalan esas hakkındaki görüşlerini belirtti.

Olaylardan çok önce silah temin etme ve depolama hazırlığı bulunduğuna dikkat çeken Av. Ali Kalan "1978 yılının ilk aylarında ortaya çıkarılan esrarengiz yüzbaşı Mehmet Ali Çevikel ve ETKO'culardan yakalanmasının katliam sırasında kullanılan silahların miktarı, nitelikleri, dağıtılması, silah temin ve depolama işinin önceden planlandığını göstermektedir" dedi.

"K.MARAŞ OLAYLARI BİR İSYANDIR"

Kahramanmaraş olayının başından itibaren devlet ve hükü-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Kaddafi "Herkes kendini yönetsin" demişti

Libyalı öğrenciler, "halk iktidarı" diye Ankara Elçiliğini işgal etti

■ İşgalci öğrencilerin ellerinde, Kaddafi'nin resimleri, duvarlardaki pankartlarda Kaddafi'nin sözleri var.

■ Öğrenciler, "Libya'da hükümet diye bir şey kalmadı, orada halk kendi kendisini yönetiyor. Burada da öyle olmalı" diyorlar.

■ Daha önce de La Valetta, Washington ve Londra elçilikleri işgal edilmişti.

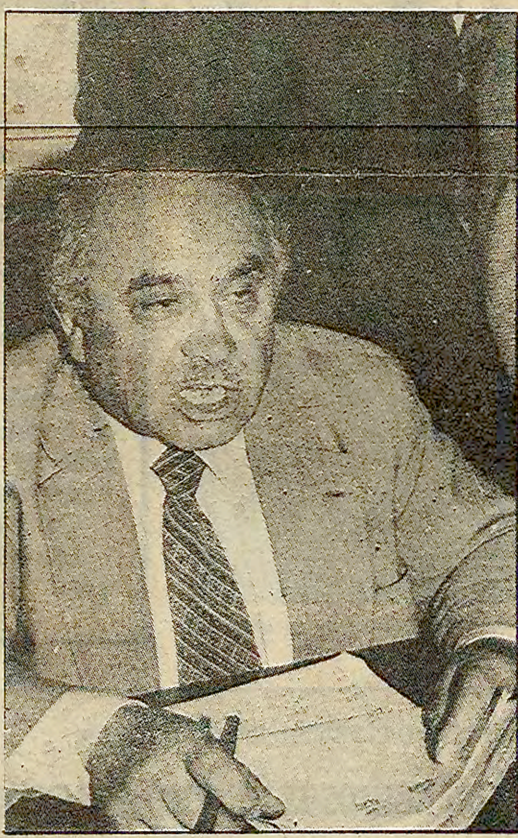
ANKARA (ÖZEL)

KADDAFİ'nin bir süre önce yaptığı, "Halk komiteleri ile ülkeyi yönetme" çağrısına uyan, yurtdışındaki Libyalı öğrenciler elçilikleri işgal etmeye devam ediyorlar.

Daha önce La Valetta (Malta), Washington (ABD) ve Londra (İngiltere) elçiliklerini işgal eden öğrenciler, dün de Ankara'daki büyükelçiliği işgal ettiler.

İşgal sırasında bir konuşma yapan Libya Büyükelçisi kendisinin her zaman devrim yolunda yürüdüğünü, öğrencilerin de bu yolda yürüyeceğine inandığını söyledi. Öğrenciler adına basına yapılan açıklamada, Libya'da artık hükümet diye bir şeyin kalmadığı, halkın orada kendi kendisini yönettiği, burada da, onun bir devamı olarak elçiliğin işgal edildiğini, elçinin de daha önemli bir görev için halk tarafından Libya'ya geri çağrıldığı belirtildi. Öğrenciler Türkiye halkı ile Libya halkı arasında daha direkt bir ilişkinin böylece kurulabileceğini, bunun

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Cumhurbaşkanlığı seçimi adaylarından AP Genel Başkan Yardımcısı Saadettin Bilgiç haftalardır süren turlarda diğer partilerden destek sağlamak bir yana, kendi partisinin bile tüm oylarını toplayamadı. Bilgiç'in kaderi AP Genel İdare Kurulu ve Ortak Grup toplantılarında görüşülüyor.

Gruptaki tepkiler yönetime de yansıdı

AP, Bilgiç'in adaylığını tartışıyor

■ Karakaş: "Cumhurbaşkanlığı seçimi, bir numaralı meseledir"

■ CHP'nin de bugün Batur'un adaylığını tartışması bekleniyor.

ANKARA (ÖZEL)

AP Grubunda Genel Başkan Yardımcısı Saadettin Bilgiç'in Cumhurbaşkanlığı adaylığına karşı tepkiler dün toplanan AP Genel İdare Kurulunda da yansıdı. Bilgiç'in seçilmek bir yana, AP Grubunun tümünden oy alamayacağının anlaşılmış olmasına rağmen adaylıkta ısrar etmesinin partiyi yıprattığı görüşünün dile getirildiği öğrenildi. Aynı meselenin yarın toplanacak olan AP Ortak Grubunda da ortaya konulabileceği ve bundan sonra Bilgiç'in çekilmesi durumunun ortaya çıkabileceği ifade edildi.

Öte yandan, CHP'de de, partinin resmi adayı olarak ortaya çıkan Muhsin Batur'un durumunun bugün yapılacak Genel Yönetim Kurulu toplantısı ve Ortak Grupta tartışılması bekleniyor. CHP'ye yakın çevreler iki adayın aynı zamanda çekilmesinin sağlanabilmesinin iki

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Komandolar öldürdükleri gencin yüzüne kezzap döktüler

KAYSERİ (ÖZEL)

KAYSERİ'de Şaban Demir adlı bir genç komandolar tarafından kurşunlanarak öldürülmüş ve yüzüne kezzap dökülmüş olarak bulundu.

Demir, 30 Nisan günü komandolar tarafından kaçırılmış, o günden beri kendisinden haber alınamamıştı.

Şaban Demir, önceki gün Kayseri yakınlarındaki Sarmısaklı barajında ölü olarak bulundu. Ceset üzerinde yapılan incelemede, Demir'in kafasına kurşun sıkılarak öldürüldüğü, daha sonra da tanınmaması için yüzüne kezzap döküldüğü anlaşıldı.

Öte yandan 8 Mayıs günü evinin komandolar tarafından kurşunlanması sırasında ağır yaralanan Nebahat Harputlu adında bir kadın kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

MHP'liler önceki gün de Yunus Durmuş adında bir genci kaçırdılar. Bir ara komandoların elinden kurtularak kaçmaya başlayan Durmuş, komandoların arkadan açtığı ateş sırasında kolundan yaralandı.

Yunus Durmuş'a komandoların elinde bulunduğu sırada ağır işkence yapıldığı, Durmuş'un kolundaki yaradan dolayı da çok kan kaybettiği öğrenildi.

Kayseri'den sonra Trabzon'a yöneldiler

Komandolar, Trabzon Barosu Şube Sekreterini katlettiler

■ Baro Başkanı daha önce CHP Hukuk Bürosunda çalışmıştı.

■ MHP'lilerin daha önce tehdit ettiği mobilyacı öldürüldü.

■ Emekli Sandığı Şube Müdürlerinden Salih Hilmi Gelen ölü bulundu.

HABER MERKEZİ

MHP'Lİ komandolar Trabzon Barosu Şube Sekreteri Avukat Ahmet Temel Aydınoğlu'nu katlettiler. Kayseri'den sonra Trabzon'daki saldırılarını artıran komandolar geçtiğimiz günlerde sol görüşlü bir derneği basarak 3 genci öldürmüşler, sol görüşlü iki öğretmeni de bir ev baskınında katletmişlerdi. Son günlerde faaliyetlerini Trabzon'da yoğunlaştıran MHP'li komandoların cinayetleri tepki ile karşılanıyor.

41 yaşındaki Avukat Temel Aydınoğlu işine gitmek üzere

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

MSP'li Battal: «AP'nin Anayasa üzerinde oynadığı oyunları bozacağız»

ANKARA (AA)

MSP Millet Meclisi Grup Sözcüsü Şener Battal, "Meclisin Cumhurbaşkanını seçmeyip, Anayasa tartışmalarına götürülmesi oyunları bozulacaktır" dedi.

AP parlamenterlerini tam kadro Mecliste beklediklerini söyleyen Battal, MSP'nin ve milletin sabrının tükenmek üzere olduğunu kaydetti. Battal şöyle konuştu:

"AP bu kararsızlığından kurtulmalıdır. Adalet Partisi kendi içindeki tartışmaları bırakıp Parlamentoya gelmelidir. Meclisin Cumhurbaşkanını seçmeyip Anayasa tartışmalarına götürülmesi oyunları bozulacaktır."

İmar ve İskan Bakanlığının genelgesi:

Kaçak fabrikalara da elektrik bağlanacak

ANKARA (AA)

İMAR ve İskan Bakanlığı bir genelge yayınlayarak, kaçak olarak yapılan ve imar planlarına uymayan fabrika ve tesislere de elektrik bağlanmasını istedi.

Genelgede, fiilen bitmiş veya yapılmakta olan fabrika ve tesislerin yüzde 95'inin kaçak olarak yapıldığı belirtilerek, "Tesisin nazım planda veya uygulama planında sanayi tesisi olarak muhafazasının mümkün olması halinde, fen ve sağlık kurullarına ve diğer yasalarla getirilmiş hükümlere aykırı olmamak şartıyla ruhsat verilecek ve enerji bağlanarak işletmeye açılacaktır" denildi.

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

Yarın AP Üsküdar İlçesinin 68 kişilik sürgün listesi

ADALET PARTİSİ — ÜSKÜDAR İLÇE BAŞKANLIĞI

☎: 33 05 07 (3) Hakimiyeti Milliye Cad. Günaydın Han Kat 2

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ:

1- Edip TORUMTAY

Üsküdar Halk Eğitim Merkezi Müdürü iken son CHP Hükümeti döneminde öğretme[n] olarak bir çok yerlere sürgün edilen ve halen açıkta bulunan Edip Torumtay['ın] İstanbul Halk Eğitim Başkanlığına atanmasında büyük faydaları olacağı kana[a]tindeyiz.

2- Yaşar KÜLAHLI

Beykoz İlköğretim Müdürü iken görevinden alınarak son CHP Hükümeti tarafın[dan] Beykoz Çiğdem İlkokuluna öğretmen olarak verilen ve görevine devam etmekte [o]lan Yaşar KÜLAHLI'nın Üsküdar İlköğretim Müdürlüğüne atanmasının faydalı o[la]cağı kanaatindeyiz.

3- Vahap ELBİR

Üsküdar Kız Lisesi Müdürü iken CHP tarafından görevi gasp edilen türlü hak[sızlıklara]

AP Üsküdar İlçesinin 41 kişilik atama listesinin devamı

AP'NİN partizanlığı ile ilgili yayınımızda dün, AP Üsküdar İlçesinin hazırladığı 41 kişilik atama listesini yayınlamaya başladık. Bugün bu listeye devam ediyoruz. Yarın da AP Üsküdar İlçesinin hazırladığı 68 kişilik sürgün listesini yayınlayacağız.

Milli Eğitim Müdürlüğü:

Edip Torumtay

Üsküdar Halk Eğitim Merkezi Müdürü iken son CHP hükümeti döneminde öğretmen olarak birçok yerlere sürgün edilen ve halen açıkta bulunan Edip Torumtay'ın İstanbul Halk Eğitim Başkanlığına atanmasında büyük faydaları olacağı kanaatindeyiz.

Yaşar Külahlı

Beykoz İlköğretim Müdürü iken görevinden alınarak son CHP hükümeti tarafından Beykoz Çiğdem İlkokuluna öğretmen olarak verilen ve görevine devam etmekte olan Yaşar Külahlı'nın Üsküdar İlköğretim Müdürlüğüne atanmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Vahap Elbir

Üsküdar Kız Lisesi Müdürü iken CHP tarafından görevi gasp edilen türlü haksızlıklara maruz kalan Vahap Elbir'in Üsküdar Cumhuriyet Lisesi Müdürlüğüne tayini şarttır.

Emrullah Tuncel

Cumhuriyet Lisesi Müdürü iken CHP hükümeti tarafından öğretmen olarak sürgünlere maruz kalmış bulunan Emrullah Tuncel'in Üsküdar Kız Lisesi Müdürlüğüne tayini elzemdir.

Fahrettin Özüduruk

CHP tarafından Muş ili Kızılağaç Ortaokulu Sosyal Bilgiler öğretmenliğine sürgün gönderilen ve görevli bulunduğu okulda can güvenliği kalmadığından ve bir ekmek almak için dahi çarşıya çıkacağı zaman jandarma ile birlikte çarşıya çıkabilecek duruma gelmiş bulunan 108132 sicil nolu Fahrettin Özüduruk'un can güvenliği kalmadığından dolayı kurban bayramı dolayısıyla ailesinin bulunduğu ilçemize geldiğinde 8 Kasım 1979 tarihinde mecburen istifasını Muş Milli Eğitim Müdürlüğüne göndermiştir. Yüksek öğrenimine İstanbul'da devam etmekte iken faal üyemiz ve iki devre mahalle delegemiz olan Fahrettin Özüduruk'un istifasının yürürlükten kaldırılarak İstanbul iline nakli ve Üsküdar Cumhuriyet Lisesi Müdür Muavinliğine tayininde partimiz yönünden çok büyük faydaları olacağı kanaatindeyiz.

Osman Esinarın

Kandilli Kız Lisesi Müdür Muavini iken CHP döneminde bakanlık onayı ile depo tayini olarak Kadıköy Ortaokuluna oradan da Beykoz Ziya İnsel Ortaokuluna sürgün giden ve halen burada görevli olan Osman Esinarın'ın Kandilli Kız Lisesi Müdürlüğüne tayini faydalı olur.

Sadullah Kurum

Halen Tuzla Lisesinde Matematik öğretmeni olarak görev yapmakta olan Sadullah Kurum'un Üsküdar Halide Edip Adıvar Lisesine tayini faydalı olur.

Nursel Kültür

Halen Beykoz Kavacık Ortaokulunda resim-iş öğretmeni olarak görevli bulunmaktadır. Babası Remzi Kültür partimizin çok faal üyesi olup birkaç ay önce geçirmiş olduğu büyük bir ameliyattan sonra kızının bakımına muhtaç olduğundan Nersel Kültür'ün Üsküdar Kız Lisesine tayininin yapılması vicdanen insanlık borcudur.

Havva Somay

Atatürk Eğitim Enstitüsü 1978-1979 yaz dönemi mezunu İngilizce öğretmeni ailece partili olup faal üyelerimizden ve iki devre mahalle delegemiz bulunan Havva Somay'ın öğretmen olarak Üsküdar Lisesine şu an boşta olduğundan kadrolu olarak tayininin yapılmasının önemi büyüktür.

Ilgaz Ergin

Gümüşhane Eğitim Enstitüsü mezunu olup Mart 1978'de Urfa'nın Halfeti ilçesi Çakıllı köyü ilkokuluna 1979-1980 ders yılı için Viranşehir ilçesi Aktaş köyü İlkokuluna tayin edilmiş ve can güvenliği olmadığından raporlu olarak burada bulunan Ilgaz Ergin'in il değişimiyle İstanbul'a nakline aksi halde istifa etmek mecburiyetinde kaldığını beyan etmektedir. Tayininin yapılması faydalıdır.

Orman Başmüdürlüğü:

Turhan Uğur

O.R.K. Müdürü iken CHP döneminde Çanakkale ili O.R.K Müdürlüğüne düz mühendis olarak sürgün edilmiş bulunan ve geçmiş döneminde bilhassa köyleri fazla bulunan ilçelerimize büyük hizmetleri geçmiş olan Turhan Uğur'un İst. Orman Baş Müdürlüğüne atanması yerinde olur.

Petrol Ofisi İstanbul Bölge Müdürlüğü:

Feridun Celal Pişkin

Petrol Ofisi Gemi İşletmesi Muhasebe Müdür ve İşletme Müdür Muavini iken son CHP hükümeti kıyımına uğramıştır. İskenderun'a tayini yapılan ve geçmişte partimize çok büyük faydaları dokunmuş bulunan F. Celal Pişkin'in Petrol Ofisi İstanbul Bölge Müdürlüğü Gemi İşletme Müdürü olmasının partimiz için yararlı olacağına kaniyiz.

Beden Terbiyesi

Mehmet Çakır

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü iken, son CHP hükümeti döneminde görevinden alınmış bulunan ve Müdürlüğünde partimize büyük faydaları olduğu inancında bulunduğumuz Mehmet Çakır'ın yeniden Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne atanmasının şart olduğu kanaatindeyiz.

Muhsin Divan

İstanbul Bölge Müdürlüğü Bağlarbaşı Spor Salonları Amiri iken CHP hükümeti tarafından Mithatpaşa Stadına ambar memuru, oradan da Afyon ili bölgesine tayini çıkmış ve yüksek öğrenimine İstanbul'da devam ettiğinden istifaya mecbur kalmıştır. Muhsin Divan'ın Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünde personelle alakalı Müdür Muavinliği veya Personel Şefi olarak atanmasında yarar vardır.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

YEŞİLOVA
2.5.1980 – BURDUR

Müdürlük bu kadar önemsiz mi?

Yukarıdaki başlığı kullandığım için bu yazının kapsamına giren kişiler lütfen alınmasınlar, yazının hedefi onların kişilikleri değildir.

Bu vatanın her vatandaşı gibi bu kalemin de görevi, ilçemize ve milletimize hizmetten başka bir şey değildir.

Geçtiğimiz hafta CHP döneminde atanan, ilçemiz lise müdürü alınarak, yerine yeni mezun ve stajyer bir öğretmen müdür olarak atanmıştır.

Binlerce öğrencisi olan bir liseye henüz öğrencilik psikolojisini üzerinden atamamış, bir öğretmenin müdür olarak atanması kime ne kazandıracaktır bilemiyorum ama, göreceğiz.

21 yaşını doldurmadı diye gençlerine oy hakkı bile vermeyen zihniyet, gencecik ve henüz öğrenci niteliğinde olan bir kişiyi lise müdürlüğü gibi sorumluluğu büyük olan bir makama nasıl atayabiliyor? Bir oy kullanmaktan daha mı önemsizdir bir lise müdürlüğü? "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu".

Siyasi iktidarların gözü bu kadar mı döndü, bu ne sorumsuzluktur böyle?

Binlerce öğrenci ve binlerce veli ile alay mı edilmek isteniyor?

Bu milleti parça, parça ederek biri birine kırdırtan zihniyetin ta kendisidir bu icraat...

Çengel
8.4.1980 – Ş.KOÇHİSAR

17 öğretmen sürüldü, bazı köyler öğretmensiz kaldı

Aralarında Hamzalı, Sarıyahşi, Acıkuyu, Kanlıkışla köyleri öğretmenlerinin de bulunduğu 17 öğretmen ilçemiz dışına sürülmüştür.

Biri merkezden olan öğretmenlerin yirmi dört aralık eylemine katıldıkları için sürüldükleri belirtilmektedir.

Eylem sonrası açığa alınan öğretmenlerin valilik yetkisine dayanılarak görev yerlerinde mesleki itibarlarını sarstıkları gerekçesi ile sürüldüğü belirtilmektedir.

Aynı tayinlerle birlikte Ankara ilinden ikiyüz kırk öğretmenin yerlerinin değiştirildiği öğrenilmiştir.

Tayin emirlerinin bugünlerde gelmesi ve tebliğ edilmesi beklenmektedir. Adı geçen köylerin öğretmenlerinin sürgün onayları çıkmış vilayete asılmıştır.

Bu tayinlerle bazı köyler öğretmensizlikten okullarını kapatmak zorunda kalacaklardır.

KARAMAN'ın SESİ
5.5.1980 - KARAMAN

İlçemizde baskılar artırıldı

İlçemizde son aylarda olayların önüne bir türlü geçilemiyor.

1 Mayıs günü ilçemizin tanınmış müteahhitlerinden Başaran Albayrak çift motoru ile çalışmakta iken yanından geçen veteriner şoförü Süleyman'a el ile işaret ederek selam vermiş, fakat veteriner şoförü Süleyman'ın kullandığı arabanın arkasında bulunan jandarmalar el kol işaretini bize yapıyor diye Başaran Albayrak'ı yakalayarak ilçemiz Emniyet Amirliğine götürmüşlerdir.

Gözaltına alınan Albayrak Emniyette çeşitli hakaretlere uğradığını ve dayak yediğini iddia etmesi sonucunda Karaman Devlet Hastanesine sevkedilen Albayrak dayaktan ötürü üç günlük rapor aldığını öğrenmiş durumdayız.

Son zamanda içerisinde emniyetin halkımız üzerinde uygulamak istediği bu baskı gücünü nereden aldığını soran halkımız dayakla hiç bir yere varılamayacağını vurgulamıştır.

SAMSUN Karadeniz POSTASI
28.4.1980 – SAMSUN

Samsun'da demir ve çimento bulamayan inşaat sahipleri güç durumda

Ilgililerin "yoklar giderildi" diye açıklamalar yapmasının yanında Samsun'da demir ve çimento bulamayan inşaat sahipleri güç durumda kalmışlardır.

Samsun'da bazı karaborsacılara ilgililerin gözyumdukları bile dikkati çekmektedir. Çünkü hiç bir denetim yapılmamaktadır. Herkes istediği gibi fiyat koyarak demir ve çimento satabilmektedir" diyen Samsunlu inşaat sahipleri ne yapacaklarını şaşırmış durumda ilgililerden yardım beklemektedirler.

Yarım kalan inşaatlarını devam ettirmek için kime başvuracaklarını şaşırdıklarını, ilgililerden laf değil, icraat beklediklerini ifade eden Samsunlu inşaat sahipleri, konuyla ilgili olarak özetle şunları söylemişlerdir:

"Daha önce demir ve çimento ilimizde Sanayi Bölge Müdürlüğü kanalıyla halledilme yoluna gidiliyordu. Ancak son aylar içinde denetimsizlik son haddine ulaşmış ve kimin nasıl ve ne şekilde sattığı sorulmadan herkes istediği fiyatı koyabilmektedir. Bunun sonucunda ne olursa bizim gibi inşaat sahiplerine olmaktadır. Bugün aldığımız bir torba çimentonun acaba yarın kaç lira olacağını düşünmekteyiz. Bunun önüne geçilmesi bu derece güç müdür? İlgililerin bu sorularımızı yanıtlamasını istiyoruz.

"Devleti yönetenler hiç bir malın sıkıntısı yok diyorlar, ama bizler en çok gereksinmemiz olan demir ve çimentoyu bulamamaktayız.

"Lütfen ilgililer demir ve çimentoyu nereden ve nasıl temin edebileceğimizi açıklasınlar."

düşünce dünyası

BUGÜNKÜ TARİŞ NEDİR, ÜRETİCİLER NASIL BİR TARİŞ İSTİYOR?

Şamil İlter

BUNDAN tam 40 yıl önce kurulmuş bulunan Tariş'in kuruluş amacı, üreticilerin yetiştirdiği tarım ürünlerini en uygun şartlarla satın alıp değerlendirmek, böylece üreticinin alınterinin heder olmasını önlemekti. Bunun yanında üretici ortaklarına daha ucuz fiyatlarla gübre, tohum vs. tarım girdileriyle birlikte güçlendirme kredisi de vererek elverişli şartlarda üretim yapmasını sağlamak da Tariş'in amaçları arasındadır.

Üreticilerin yıllar boyu beklediği hizmetleri karşılamak amacıyla kurulan Tariş, bugün 80 bin Ege köylüsünün alınteriyle kurulmuş çeşitli işletmeleriyle, ülke ekonomisinde hatırı sayılır bir kuruluş haline gelmiştir. Yıllar yılı köylünün kanını emen tefeci tüccarlar Tariş'in ortaya çıkışıyla Ege bölgesinde ağır bir darbe yemişlerdir.

Fakat onbinlerce köylünün alınteri göznuru sayesinde bugünlere gelmiş bulunan Tariş ne yazık ki, üreticilere yabancılaşan bir duruma getirilmiştir. Kısacası davulu taşıyan üreticidir. Tokmağı vuran ise başkalarıdır. Bu durum iktidarların Tariş üzerindeki müdahaleci tutumlarından gelmektedir. İktidarlara bu yetkiyi veren, 1936'da çıkarılmış bulunan Kooperatifler Yasası ve bu yasaya göre hazırlanmış olan kooperatif ana sözleşmesidir.

Adı geçen bu yasa ve ana sözleşme hazırlanırken, devletin tarımı örgütlemek ve geliştirmek amacı güdülmemiştir. Eğer öyle olsaydı, devlet Tariş'i baskıcı nitelikte bürokratik bir işleyişe bağlamaz, üreticiyi harekete geçiren, tarımın ve sanayinin dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan bir işleyiş kurardı. Bugün yaşanılan gerçek şudur: Üreticinin elini kolunu bağlayan bu tür devlet müdahaleciliği kooperatifleri öldürmektedir.

İktidara gelen her siyasi parti, bu yasaya dayanarak Tariş'te yönetimi her alanda kesin bir şekilde ele geçirmektedir. Böylece Tariş'i Tariş eden üretici söz ve karar sahibi olmaktan çıkarılmış, kendisine ne verilirse onu alan, ne söylenirse ona uyan bir duruma sokulmuştur. Ürünü üretici verir, ürünün fiyatını hükümet keser. Kooperatif yönetimini üretici seçer, müdürü iktidar gönderir. Üreticinin seçtiği Yönetim Kurulu iktidardaki partinin hizmetinde değilse, o yönetim kurulu yönetimden kovularak üreticinin iradesi ayaklar altına alınır. Yani kooperatif seçimleri sadece bir formaliteye dönüştürülerek Tariş'te demokrasi havaya uçurulmuştur. Hangi siyasi parti iktidardaysa, Tariş o partinin yemliği ve siyasi hegemonya aracıdır.

İşte bu yüzden üreticinin yüreği yaralıdır. Tariş'in gerçek sahibi üreticiye acı veren bu işleyişe son verilmeden, Tariş, kendisine amaç edindiği hizmetleri üreticinin isteğine uygun olarak gerçekleştiremez.

Nitekim gerçekleştiremiyor da.

Bugün iç piyasada pamuk 50 liradan işlem görmektedir. Oysa pamuğu yetiştiren üretici pamuğunu 25 liradan satmıştır. Bu nedenle haklı olarak fiyat farkının verilmesini, güçlendirme kredilerinin artırılmasını istemektedir.

Üretici hemen her yıl bağırır durur; taban fiyatları ekimden önce açıklansın ister. Kooperatif seçimlerinde vekaleten oy kullanılmasın der. Üretici ister istemesine ama, gel gör ki bunlara karar verecek olan üretici değil, hükümettir.

Kısacası Tariş'i iktidarların güdümüne sokan bu işleyişin getirdiği sonuç, partizanlık, vurgunculuk, zarar, üreticinin yarattığı zenginliğin har vurup harman savurulmasıdır. Sadece üretici değil, bu işleyişin getirdiği zararları gören birçok dürüst devlet ve kooperatif görevlisi bu durumun düzeltilmesini, üreticinin Tariş'te söz ve karar sahibi olmasını istemektedir.

Toparlarsak, Tariş'in bugünkü işleyişten kurtarılarak, demokratik ve ekonomik açıdan verimli bir yapıya kavuşturulması için, şu istekler temelinde üreticilere önderlik edilmelidir.

1- Tariş demokratik bir yapıya kavuşturulmalı, ürün fiyatlarının tespitinden pazarlanmasına elde edilecek kârın nasıl kullanılacağına kadar, üreticiler kooperatif yönetiminde kesin söz sahibi olmalı, hükümetler, kooperatiflere müdür atama ve yönetim kurullarını görevden alma yetkisi veren yasa maddeleri kaldırılmalıdır.

2- Hükümetlerin kooperatiflere yapacağı yardımlar, kooperatif yönetimlerini hükümetlerin güdümüne sokmamalıdır.

3- Her alanda yetki ve insiyatif üreticide olmalıdır.

4- Maddi durumu ne olursa olsun, kooperatif seçimlerinde her üretici bir oyla temsil edilmeli, vekaleten oy kullanılmasına son verilmelidir.

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

Tek yol!

Kuru ekmeğin yanına kuru soğanı katık etmek...

Ardından bir bardak çay içmek...

Üzerine de "ister zengin ol, ister fukara her yemekten sonra yak bir sigara" deyip bir sigara tellendirmek...

Bir zamanlar maziye bak ne kadar şendik!

Hiç olmazsa kuru ekmeğin yanına kuru soğanı katık edebilir, ardından bir bardak çay içebilir, üzerine de bir sigara tellendirebilirdik.

Şimdi soğanın kilosu olmuş 100 lira...

Çayın bardağı - olmuş 10 lira...

Vatandaş "ne yiyelim, ne içelim, nasıl geçinelim" diye düşünürken kapısı vurulmakta:

-Tak..Tak..Tak...

-Kim o?

-Erken seçim!

-Benim derdim geçim, git başımdan kardeşim...

Evet, vatandaşı yiyemez, içemez, geçinemez hale getirenlerin derdi: Erkimde erken seçim...

Bizim derdimiz ise: Geçim...

Acaba nasıl geçinelim?

İsterseniz bu konuda Maliye Bakanının tavsiyelerine kulak verelim:

●-Geçinebilmek için yememizden, içmemizden daha da fedakarlık yapmalıymışız...

●-Bir ailede bir kaç kişi birden çalışmalıymışız...

Koskoca Maliye Bakanının tavsiyelerine güler misiniz, ağlar mısınız? Zaten kuru ekmeğe talim eden vatandaş yemesinden, içmesinden daha nasıl fedakarlık yapacak?

İsmet Sezgin anlatsa da anlasak.

Hem sonra ülkemizde 5 milyon işsiz vatandaş iş ararken nasıl iş bulsun da bir ailede bir kaç kişi birden çalışalım?

Kaldı ki ülkemizde iş bulmak için AP li, ilçe yöneticilerinden, milletvekillerinden kart almak lazım!

Bu durumu Maliye Bakanı İsmet Sezgin'e hatırlatıp, MSP Mardin Milletvekili Fehim Adak'a kulak kabartalım:

"Geçinemeyenler kendilerini geçindirmek gayesiyle hırsızlık yaparlarsa bu meşru olur..."

MSP'li Fehim Adak, Tüm Kamu Personeli Haklarını Koruma Dernekleri Federasyonunun iki gün önce düzenlediği bir seminerde aynen böyle konuşmuştur.

Çok doğru...

İşte günümüzde geçinebilmenin tek yolu!

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Edremit Belediye Başkanı Remzi Bayram:

«ELİMİZDEKİ PROJELERİ GERÇEKLEŞTİREMEZ HALE GELDİK»

ŞEBAP KARADEMİR

Edremit Van'ın 20 km. uzaklığında, tabiat güzellikleri bakımından en güzel yerlerden olduğu gibi Türkiye'nin sayılı dinlenme yerlerindendir de.

Bu kadar güzelliğe sahip olan Edremit, ne yazık ki gelmiş geçmiş hükümetlerin oy tarlası haline gelmiştir. Bugün de aynı durum devam etmektedir.

Edremit'in sorunlarını Belediye Başkanı Remzi Bayram'dan dinleyelim:

"Yöremiz en güzel sahillerden biridir. Ne yazık ki partizanlık yüzünden Türkiye'nin birçok sahilleri harap olduğu gibi Edremit de öyledir. AP hükümeti döneminde elimizdeki projeleri gerçekleştiremez hale geldik.

"Elimizdeki projeler şunlar:

"3 çay bahçesi, 2 otopark, 1 turistik otel bulunmaktadır. Bu projeleri yapıp halkın hizmetine sokmak benim acil görevimdir. Bu görevleri yerine getirmek için elimizden gelen bütün imkanları sarfediyorum. Yalnız benim imkanlarımla bu işler yapılmaz. Bunu bilerek yetkililere başvurdum. Hepsi de sırt çevirdiler. Hatta belediyemizin malı olan 2 otobüs DMO'da hazır beklemektedir. İmar İskan Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ayrıca Van parlamenterlerinin hiç biri yardımcı olmadılar. Görüşmeyi bile kabul etmediler. Sekreterlerine tembih ederek, 'Bizi sorarlarsa burada yok deyin' dediler. Böylece insanlardan kaçan, hatta oylarımızla seçilmiş ve bizden kaçan kişilerin halka hiç bir yararı olmaz. Yöre halkı bunları kendilerine hizmet etmeleri için seçiyor, onlar ise kendi çiftliklerine yeni çiftlikler katmak için uğraşıyorlar. Örneğin Fevzi Kartal, Tariş, Lassa, petrol bayilerini, aşağı, yukarı Van'daki bütün bayileri kendi tekeline geçirmektedir.

"Yaz sezonunda çalışabilecek tek bir arabamız vardır. Bir tek arabayla ne yapabiliriz? Tabi ki çevre halkı zorluk çekecektir.

"Aynı zamanda belediyemizin sınırları içerisinde olan sahillerimiz de parçalanmış durumda.

"Vali konağı (yazlık) 11 ay boş kalıyor. Halbuki belediyemiz için büyük bir gelir kaynağıdır. DSİ kampı da öyledir. Karayolları kampı da aynı durumdadır.

"Bulgaristan 144 km. sahile sahiptir. Senelik turistik geliri 350 milyon dolar. Van Gölü sahili 400 km'dir. Türkiye'nin diğer sahilleri hariç. Türkiye'nin senelik geliri 210 milyon dolardır. Bu utanç verici bir durumdur. Şüphesiz bu partizanlıktan dolayı bu hale gelmektedir.

"Acil isteklerimiz şunlardır:

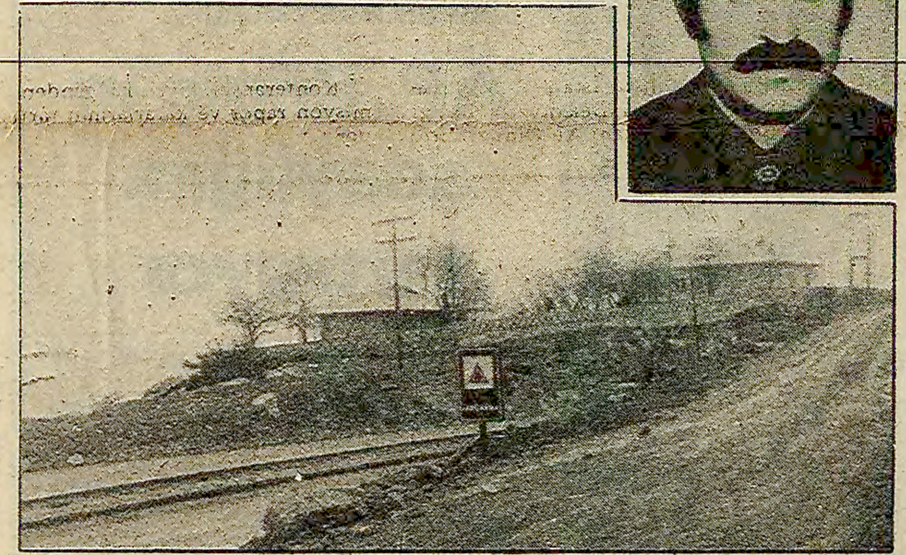
"–DMO'da bekleyen 2 otobüs bize verilmeli.

"– Vali konağı başta olmak üzere, DSİ, Karayolları kampları belediyemize devredilmeli.

"– Hükümet Doğu-Batı ayırımı yapmamalıdır.

"–Atanan mülkiye amirleri (özellikle valiler) iktidarların birer uydusu değil, bölge halkıyla omuz omuza çalışmalı.

"–Turizm Bakanı bu isteklerimizi dikkate alıp bir heyet halinde incelemeli."

Edremit Belediye Başkanı Remzi Bayram (üstte), ve 12 ay boş kalan Vali konağı (yazlık konak)

Akköprü Mahallesi Muhtarı:

«Van'daki bütün çöpler mahallemize dökülmektedir»

"Van'daki bütün çöpler mahallemize dökülmektedir. Yazın büyük ölçüde halkın sağlığına zarar vermektedir.

"Çiftçilikle uğraşan bir mahalle olduğumuz için su sıkıntısı çekiyoruz. Sığke gölüne akan su, komando birliğinin yanından geçiyor. Kanal suyu gündüz 50 metre, gece 150 metre içeride kalıyor. DSİ bugüne kadar bir tedbir almadı.

"Son olarak da bizim duvarlarımızı kirletiyorlar.

"Biji Kava gibi yazı yazıyorlar. Mahalle halkımız son derece huzursuz olmaktadır. Basına açıklamamız üzerine belki yetkililer sorunlarımıza eğilirler.

Şebap Karademir

Akköprü Mahallesi.

TİKP Van İl yöneticisi Kazım Yakmaz:

«Mahallemizin köprüsü devlet bütçesine ne kadar zarar veriyor da yapılmayacak hale gelmiş?»

"Bizim mahalle köhne düzen partilerinin kurbanı olmuştur. Çarşıya çok yakın bir mahalle, ama halkı çok fakir tabakadan teşekkül ettiği için devletin eli uzanmıyor. 350 haneden meydana gelmiştir. Hâlâ ilkokul yapılamamıştır. Halk, çocuklarını çevredeki okullara göndermek için çok zorluk çekmektedir.

"Her sene ilkbahar sularının kabarmasıyla mahalleyi şehirden ayıran çaydan geçmek problem oluyor. Çocuklarımızı sırtlayarak okula gönderiyoruz. Acaba mahallemizin bu köprüsü, devlet bütçesine ne kadar zarar veriyor da yapılmayacak hale gelmiştir?

"Mahallemizin bir başka sorunu:

"Mahalle sakinleri alınan arsaları imar planına dahil edilmediği için, hiç birisi dari-sükune yapıp oturamıyor. Belediye Başkanlığına, muhtarımız başvurmuştur. İmar İskan Bakanlığına gönderdiğimiz halde daha imar planına dahil edilmemiştir.

"Mağdur vatandaşlar olarak İmar İskan Bakanlığı acil olarak sorunlarımıza eğilmeli."

Çalışma Bakanının dikkatine

İller Bankasında çalışan kadrosuz işçilere ek yardım verilmiyor

Bizler, İller Bankası Gaziantep 7 nolu Emanet Komisyonunda çalışan 13 geçici işçiyiz. Şu anda Teknik Enerji-İş Sendikası üyesi bulunuyoruz. Sendikamızla işveren arasında yapılan ek protokol anlaşmasına göre, yakacak ve intibak yardımlarını alamıyoruz.

İşveren sözcüsü olarak karşımıza çıkan İller Bankası Genel Müdürü Nazmi Aslan, biz kadrosuz işçilerin ek yardımlarını vermemek için çeşitli engellemelere girişiyoruz. Bağlı bulunduğumuz sendikadan ayrılıp Türksem-İş'e üye olmaya zorluyor. Türksem-İş bilindiği gibi, MHP yanlısı olarak tanınıyor. Adı çeşitli yolsuzluklara karıştığı belirtilen Genel Müdürü, haklarımızı vermediğinden ötürü sendikamız mahkemeye vermişti. Davanın sonunda merkezde bulunan bazı arkadaşlarımız bu haklardan yararlandı. Ne var ki, banka bünyesinde bulunan 2 bin 500 kadar kadrosuz işçiler hiç bir haktan yararlanamıyor.

İşveren, yapılan işkolu sözleşmesindeki haklarımızı da kısıtlamak istiyor. İşkolu sözleşmesinden sonra ücret farklarımızı alamıyoruz. Hem ileriye dönük, hem de geriye dönük ücret farkları işverenin boğazında duruyor. Şu anda ülkedeki hayat pahalılığı içerisinde 4 bin 200 liraya talim ediyoruz. Ne yakacak, ne giyecek, ne de yiyecek yardımı görebiliyoruz.

Sayın Başbakan ülkede aç adam kalmadı demişti. Buyursun çalışabiliyorsa işimizi devretmeye hazırız.

İller Bankası 7 nolu Emkom Başkanlığında çalışan işçiler

Ankara Atatürk Site Yurdundaki komando saldırılarına göz yumuluyor

Demokrasiden yana olan bir idare CHP döneminde Atatürk (Site) Öğrenci Yurduna verilmişti. Bununla birlikte eski 'Ülkücü kalesi' yapısından değişen Site Yurdu açılış döneminde yeni öğrencilerle dolduruldu. Bu öğrenciler arasında DGB'li öğrenciler de vardı. Yurtta ilk günler sahte solcuların sayısı biraz fazla olduğundan kendilerinden olmayana demokrasi tanımayan anlayışla sağcı görünenler ezilmeye çalışıldı. Ancak, bunların tamamı MHP'li değildi. Fakat demokrasiden yana olan DGB'lilerin propagandası ve idarenin doğru tutumu nedeniyle bu sahte solcu zorbalık ortadan kaldırıldı. Ve daha önceki yazılarda da belirtildiği gibi, Site Yurdu, Türkiye'nin en demokratik yurtlarından biri olarak her görüşten insanın huzur içinde yaşadığı bir yer haline geldi.

İki yıla yakın huzurla idare edilen yurt, MHP'li saldırganlar ve taraflı davranan güvenlik görevlileri yüzünden ağır ağır demokrasinin sağlanması için çaba gösteren öğrencilerin bile kaçmaya zorlandığı bir yer haline geldi. Bu öğrenciler sistemli bir saldırı ile yurt dışına itilmeye çalışıldı. İşte şöyle:

Bundan önce Site Öğrenci Yurdunun personeli ve Disiplin Kurulu tarafından yurtlarda huzuru bozarlar diye içeri alınmayan ÜYD'li 80'e yakın öğrenci Kredi Yurtlar Kurumu tarafından yurda kaydedildi. Bunların başını çeken Mustafa Önal iki ay önce yurt idaresi tarafından uzaklaştırma cezası almıştı. Son listelerle alınan ve saldırganlığıyla tanınan, öğrencilikle doğrudürüst ilişkisi olmayan bu sözde öğrenci, tarafsız öğrencilere 10 gün müddet tanıdı ve "Bu yurt 'eski Site' olacak" tehditlerini güvenlik kuvvetlerinin yanında bile savurmaya başladı.

Yurtta huzursuzluğun nedeni, 2 senedir orada bulunan, Gazi Eğitim Enstitüsüne devam etme hakkı alınan ve sadece mektupla öğrenim yapabilecekleri bakanlık kararı ile kesinleşen "yurt savunması" adı altında faşist baskı uygulayan çeşitli yerlerde çalışan kişilerdir. Bunlara açıkça bağrını açmış birkaç yurt komutanının (asteğmen ve üstçavuş) ve son günlerdeki polislerin tutumlarıyla, nasıl anarşiyi önlemeye çalıştıklarını anlatmaya çalışayım:

"Bu yurt ülkücü kalesi olacak" ve "Ülkücü olmayan kalamayacak" diye spor salonunda Mustafa Önal önderliğinde 7-8 kişi tenis oynayan bir öğrenciye saldırıyor ve polis ve jandarmanın gözleri önünde kaçabiliyor, şikayet edilince, gündüz görev yapan Hasan komutan tarafından aranan öğrenci Mehmet, asteğmen tarafından içeri alınıp, "Bir daha falso verirsen hesabını sorarım" deniliyor. Bunu geçtik.

Aynı Mustafa Önal, Yaşar Koç asteğmen komutan olduğu gün, akşam kantinde, "Burada da ülkücüler kalır" diye resmen saldırıp olay çıkarıyor, bunu yakalayan jandarma eri komutan tarafından azarlanıyor. Bunu da geçelim.

Bahçeden odasına giden öğrenciye omuz vurulup dövülmek isteniyor. Yine Mustafa Önal polis yanında öğrenciye küfrediyor. Öğrenci polis tarafından Allaha küfretti diye götürülüp yurt karakolunda dövülüyor ve sonunda "Bir kez daha karşıma gelirsen hakkında olay çıkarıyor deyip Mamak'a gönderirim" diye tehdit ediliyor.

Uyarıyoruz: Yurtta huzuru son gelen listedeki Mustafa Önal ve İsmail Mertoğlu'nun önderlik ettiği MHP'li zorbalar bozmaktadır. İdarenin yetkisinden çıkarılmaya çalışılan bu güvenlik kuvvetleri anarşiyi önleyemez. MHP'lilerce tanınan süreler dolmadan tarafsız öğrenciler yurttan kaçmakta ya da MHP'lileşmek zorunda kalmaktadırlar. O yurt gerçekten öğrenci olanların barınağıdır. Demokrasiyi savunan öğrencilere saldırarak, "Allaha küfretti" yalanlarıyla emellerine ulaşabileceklerini sananlar bir kez daha yanılacaklar.

Demokrasi her zaman zorbalığa galebe çalmıştır. Bu kez de öyle olacaktır.

Site Yurdunda Kalan Öğrencilerden Vedat Tatar

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR:
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 134 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22840

Anlaşma sağlandı, işbaşı yapıldı ama...

THY işçileri sözleşmeden memnun değil

THY işçileri üç ay boyunca grevi kararlılıkla sürdürdüler. Ancak imzalanan sözleşme işçileri tatmin etmedi.

■ Hava-İş üyeleri, hükümetin işçiyi ezmek istediğini, Türk–İş'in ise greve yeterince destek olmadığını belirtiyorlar.

İŞÇİ SERVİSİ

THY'de anlaşma sağlanması ve grevin sona ermesine rağmen THY çalışanları sözleşmeden memnun olmadılar. Sözleşmeyle sağlanan yüzde 65'lik ücret artışının bugünkü hayat şartlarında çok düşük olduğunu belirten işçiler, özellikle A–15, A–9 kadrosunda çalışan ve düşük ücret alanların ücretlerinin ancak 7-8 bin lira dolayına çıktığını bunun ise çok yetersiz olduğunu belirttiler.

THY Genel Müdürlük çalışanları sözleşme konusundaki görüşlerini şöyle açıkladılar:

"Hükümet işçinin hakkını vermemiştir. Alınan zamlar bugünkü hayat pahalılığını karşılayacak durumda değildir. THY'de çalışanların yarıdan fazlasını oluşturan tabandaki işçi yine ekonomik sefalete ve sürünmeye mahkum edilmiştir. Hükümet işçiyi ezmek istediğini bir kez daha göstermiştir.

"Biz Hava-İş üyeleri olarak üç ay boyunca grevi kararlılık ve disiplinle yürüttük. Gerekirse daha da aylarca yürütmeye hazırdık. Ancak üst Konfederasyonumuz olan Türk-İş'in grevimize yeterli desteği yapmadığı düşüncesindeyiz. Türk-İş sağlam destek verse belki sonuç farklı olurdu."

İŞBAŞI YAPILDI

Toplusözleşmenin imzalanmasından sonra THY işçileri işbaşı yaptılar. Uçak seferlerinin ve teknik bakımının yapılmasın-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

"Akdeniz Belediyelerarası İşbirliği ve Ekonomik Gelişme Konferansı"nda oluşturulan divan ve açılışta konuşan İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil.
(Fotoğraf: Metin AKTAŞ)

"Akdeniz'de Belediyelerarası İşbirliği ve Ekonomik Gelişme" konferansı başladı

İSTANBUL(ÖZEL)

MARMARA Belediyeler Birliği'nin düzenlediği "Akdeniz'de Belediyelerarası İşbirliği ve Ekonomik Gelişme" konulu konferans Atatürk Kültür Merkezinde başladı.

12-15 Mayıs tarihleri arasında devam edecek olan konferansın açılış törenine Turizm Bakanı Barlas Küntay, Akdeniz Kentler Birliği'nden temsilciler, çeşitli ülkelerden izleyiciler ve Türkiye belediyelerinden temsilciler katıldılar. Açılışta İstanbul Belediyeler Birliği Başkanı Aytekin Kotil, Marmara Belediyeler Birliği Başkanı M.Ali Büklü, Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer birer konuşma yaptılar.

Açılış töreninden sonra konferansa AKB Genel Sekreteri P.Bourcier'in hazırladığı raporun, konferans Genel Raportörü Selahattin Yıldırım'ın giriş raporunu sunması ile devam edildi.

Öğleden sonraki programda ise belediyelerin çeşitli sorunlarının ele alındığı bir genel tartışma yapıldı. Akşam ise İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, Yıldız Şale Köşkünde bir resepsiyon verdi.

Konferansın bugünkü gündeminde komisyon çalışmaları, komisyon rapor ve kararlarının tartışılıp karara bağlanması bulunuyor.

Ülkenin kontrolü askerlerin elinde

Uganda'da darbe yapıldı

KAMPALA (AJANSLAR)

UGANDA'da Devlet Başkanı Golfrey Binaisa'ya karşı çıkan askerler, bir darbe yaparak yönetimi ele geçirdiler.

"Uganda Ulusal Kurtuluş Cephesi" adına yapılan açıklamada, Cepheye bağıl bir "askeri komisyonun" tüm ülkede kontrolü ele geçirdiğini duyurdu.

Yönetime gelen askerler, radyodan yayınladıkları bildiride, bankalardaki kambiyo işlemlerinin durdurulduğunu, ülkeye giriş çıkışın yasaklandığını, ülkeden para kaçırılmasını önleyecek tedbirler aldıklarını açıkladılar.

Uganda'da yönetimi ele geçiren askerler, geçtiğimiz cumartesi günü, Binaisa'nın, Genelkurmay Başkanı Albay David Oyite Ojok'un görevden alınmasını öngören kararını kabul etmemiş ve Ojok yanlısı askeri birlikler önemli stratejik noktaları ile geçirmişlerdi.

Bu arada Devlet Başkanı Binaisa'nın Entebbe Havaalanında Tanzanyalı askerlerin koruması altında bulunduğu bildiriliyor. Hatırlanacağı üzere geçen yıl Tanzanya askerleri ülkeye girmiş İdi Amin yönetimi devrilmişti. O zamandan beri Tanzanyalı askerler de ülkede kalmışlardı.

Öte yandan Tanzanya başkenti Darülselam'da bir açıklama yapan eski Devlet Başkanı Milton Obote, ülkedeki son gelişmelerle bir ilgisi olmadığını, askeri harekat öncesinde kendisinin haberdar edilmediğini söyledi. Obote, İdi Amin'den önce Devlet Başkanlığında bulunuyordu.

Rakı yolsuzluğu

Fabrika normal üretim yapmasına rağmen

Rakı karaborsaya nasıl düştü?

Erkan Ildız

TEKEL Rakı Fabrikası piyasanın ihtiyacını karşılayacak düzeyde üretim yapmasına rağmen, rakı birçok Tekel bayisinde bulunmamaya devam ediyor ve bir şişe büyük Yeni Rakı karaborsada 300 liradan satılıyor.

Geçtiğimiz aylarda anason ve şişe darlığı nedeniyle piyasada bulunmayan rakı, anason ve şişe darlığı giderilmesine rağmen yine birçok büfe ve dükkanda bulunmuyor.

Paşabahçe'de kurulu Tekel Rakı Fabrikası yetkililerinden aldığımız bilgilere göre fabrika şu anda piyasanın ihtiyacını karşılayacak miktarda üretim yapıyor. Bir süre öncesine kadar mevcut olan anason ve şişe darlığı da giderilmiş bulunuyor. Fabrika her gün ortalama 60 bin şişe kadar üretim yapıyor.

Yetkililer, rakıya kısa bir süre önce zam gelmiş olması nedeniyle yeni bir zammın beklenmediğini, bu yüzden zam söylentilerinin gerçek olmadığını, içki darlığına bu tür söylentilerin yol açmadığını belirtiyorlar.

Edinilen bilgilere göre rakı darlığına, Tekel'in içki dağıtımını yapan Güneş Nakliyat adlı özel firmanın İstanbul'daki 20 bin bayiye servis yapmakta yetersiz kalması, dağıtımı dar bir alana yapması ve içkilerin büyük bir kısmını gazinolara, süper marketlere devretmesi yol açıyor. Ayrıca Tekel plasiyerlerinin de rakıyı karaborsa fiyatla gazinolara ve lokantalara devretmesinin, darlığa yol açan bir başka etken olduğu belirtiliyor.

YARIN: NAKLİYAT ŞİRKETİ ŞARTNAMEYE UYMUYOR

Sakat yurttaşlara bile saldırıyorlar

Dev-Solcuları bir kumarhane sahibi yönlendiriyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL'un Fener semtinde bir süreden beri halka saldıran Dev-Sol adlı grubun taraftarlarını "Ayı Yaşar" lakabıyla tanınan Nuray Özmen adlı bir kumarhane sahibinin yönlendirdiği açıklandı.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Fatih İlçe Başkanı Erdoğan Kahyaoğlu basına yaptığı açıklamada, geçtiğimiz cumartesi akşamı 10 kadar silahlı Dev-Solcunun Reşat Sarı ve Osman Gürleyen adlı parti taraftarı gençlere saldırdığını belirterek saldırganların sakat bir yurttaşı da hırpaladıklarını bildirdi. Saldırganların esrarkeş ve kumarbazlara dayandığı bildirilen açıklamada şöyle denildi:

"Son saldırıda TİKP'lileri dışarıdan gelen saldırganlara, "Ayı

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

İlişkilerin gelişmesinde yeni bir aşama olacak

İran'la Türkiye arasında transit anlaşması imzalandı

ANKARA (ÖZEL)

İRAN'a giden transit TIR kamyonları için diğer ülkelere sağlanan kolaylıkların İran'a da sağlanması konusundaki anlaşma dün Tahran'da Türkiye Büyükelçisi Turgut Tülümen ile İran Dışişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından imzalandı. 27 Nisanda imzalanması gereken anlaşma 24 Nisanda Tahran'daki Türkiye Büyükelçiliği önünde bazı Ermeni gruplarının gösteri yapması üzerine ertelenmişti. Batılı ülkelerin İran'a ekonomik ambargo kararıyla aynı zamana rastlayan bu ertelemenin yanlış anlaşılmalara yol açmaması için anlaşma yeni belirlenen tarihte imzalandı.

'Genel Müdür Şanver Doğu' nun görev yerinin değiştirilmesinden sonra

Çalışanlar, Emekli Sandığında sürgünlerin başlamasından endişe ediyor

■ Emperson Başkanı Ahmet Öztürk, bazı grupların eylemlerinin komandolara fırsat yarattığını söyledi.

ANKARA (ÖZEL)

EMEKLİ Sandığı Genel Müdürü Ahmet Şanver Doğu'nun görev yerinin değiştirilmesinden sonra sürgünlerin başlamasından endişe ediliyor. Çalışanlar, yeni atanacak olan Genel Müdürün partizan olmasını istemiyorlar.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

yurttaşın ölmesine sebep olmuştu

...rsus'ta üst geçit için hâlâ bir faaliyet yok

TARSUS (ÖZEL)

9 yurttaşımızın ölümüne neden olan Tarsus olaylarından bu yana uzun bir süre geçmesine rağmen Adana-Mersin karayolu üzerinde hâlâ üst geçit yapılması yolunda bir çalışma yapılmadığı bildiriliyor. Olaylara sahne olan mahallelerin olaylardan sonra kesilen elektriği de henüz bağlanmış değil.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi Üyesi Rıza Böke, Barbaros Mahallesi muhtarı ve halkıyla görüşerek, derhal üst geçit yapılmasına girişilmesini istedi.

Şimdiye kadar otopsi raporlarının da açıklanmadığını hatırlatan Rıza Böke, gazetemize yaptığı açıklamada, Tarsus halkının bu konuda cevap beklediğini belirterek mahallenin kesik olan elektriğinin de bir an önce bağlanmasını, halkın daha fazla mağdur edilmemesini istedi.

Kumkapı Zabıtasını basan teröristler, telsizleri çaldı

İSTANBUL (ÖZEL)

KUMKAPI Zabıta Müdürlüğünü basan silahlı 10 kişi telsiz cihazı alıp gitti.

Sabah saat 08.00 sularında İstanbul Belediyesi, Kumkapı Zabıta Müdürlüğünü basan silahlı kişiler, içerideki personeli silahları ile etkisiz hale getirerek, ... adet telsiz cihazını aldılar. Olaydan sonra teröristler yaya olarak kaçtılar.

Kitle taşımacılığına yönelmek yerine her gün piyasaya sürülen yüzlerce yeni özel otomobil, büyük şehirlerde trafik kargaşasını artırıyor.

Yeterli denetimin olmadığı şehirlerarası yollarda meydana gelen kazalar her yıl binlerce yurttaşımızın ölümüne yolaçıyor.

Trafik kazalarında 10 yılda 53 bin kişinin öldüğü ülkemizde

Trafik Haftası sessiz sedasız geçti

İSTANBUL(ÖZEL)

TRAFİK Haftası TRT'de çıkan birkaç demeç ve gazetelerde yer alan birkaç haberle geçerken, şehirlerarası trafik kazaları yurdumuzda önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Ülkemizde karayolu taşımacılığının plansız gelişmesi ve şehirlerarası yollarda hemen hiçbir denetimin bulunmayışı trafik kazalarının büyük rakamlara ulaşmasında önemli nedenlerin başında geliyor.

Bu arada büyük şehirlerdeki trafik kargaşası da her geçen yıl daha da büyümeye devam ediyor. Yetkililer trafik sorununun çözümünde plansız şehirleşmenin önlenmesi, yeni yerleşim merkezleri kurulurken yol sorununa gereken önemin verilmesi, özel oto sorununa bir çözüm getirilmesi, şehrin kalabalık yerlerine oto parklar yapılması ve kitle taşımacılığının geliştirilmesi üzerinde duruyorlar.

İkinci Kömür Kongresi başladı

ZONGULDAK (ÖZEL)

TÜRKİYE II. Kömür Kongresi Zonguldak'da çalışmalarına 12 Mayıs'ta başladı. 4 gün sürecek kongreye yerli ve yabancı bilim adamları katılıyor. II. Kömür Kongresine 36 tebliğ sunuluyor.

Kongre açılışında konuşan kongre başkanı Lütfü Çallı "Petrol bunalımına benzer bir taşkömürü bunalımının yaklaşmakta olduğunun habercisi olmak istemiyoruz. Ama bu bunalımdan söz etmek için kahin olmak gerekmez. Dev adımlarla yaklaşan bu bunalım ise petrol bunalımını artıracaktır. Ülkemizin taşkömürü açısından zengin olduğunu söylemek de güçtür" dedi.

Polisin telsiz şifresini çözerek, elektronik beyindeki sabıka kayıtlarını sildiler

LONDRA (AFP/AA)

LONDRA'da polisin telsiz şifresini çözen bir örgüt, sağladığı bilgileri para karşılığı satmaya başladı. Örgüt telsiz şifresini telefon, mini elektronik beyin ve portatif TV aracılığıyla çözmeyi başardı.

Çok gizli tutulan bu alışveriş daha sonra "News of The World" adlı dergide yayınlanmıştı. Polis, şifre kodunun alıcıları arasında sabıkalılar, soyguncular, işadamları ve özel dedektiflerin bulunduğunu bildirdi.

Derginin açıklamasına göre örgüt, işi daha ileri götürerek, şifre koduyla elektronik beyin hafızalarından bazı sabıka kayıtlarını dahi silmeyi başardı. Bu arada bazılarının sabıka kayıtları şifre yoluyla elde edilerek, ilgili kişilere satıldı.

günlük

«Vur emri»

KAMUOYUNDAN gelen tepkiler sonucu, Mehmet Ali Ağca da "vur emri" listesine konuldu. Hükümet yayınladığı ikinci listeyle, hedef alınan sanık sayısını 31'e çıkardı. Fakat listede, Ağca gibi tüm toplumun ceza görmesini istediği katillerin bulunması, "vur emri" uygulamasına haklılık kazandırmaya yetmiyor.

"Vur emri" kararının gerekçesi, haklarında idam veya ağır hapis cezası hükmü bulunan ve silahla dolaşarak güvenliği tehdit ettikleri saptanan teröristleri etkisiz hale getirmektir. Oysa, yapılan açıklamalara bakıldığında ana gerekçelerden birinin, hükmün en çabuk şekilde yerine getirilmesi olduğu görülmektedir. Mecliste idam cezalarının çok geç onaylanması ve cezaevlerinden kaçma olaylarının artması gerekçeler arasında sayılmaktadır. Uygulamanın, teröristleri sindireceği ve anarşiye karşı devletin güçünü göstereceği de belirtilmektedir.

Bu gerekçeleri, sırasıyla ele aldığımızda, "vur emri"nin hiç de "demokratik düzeni anarşiye karşı savunmak" temeline dayanmadığı görülüyor.

Bir kere, bu uygulama anarşiye ne ölçüde darbe indirebilecektir? Devlet, en sivri örneğiyle Ağca gibi katilleri etkisizleştirmek için, herşeyden önce sağ olarak yakalamak, muhafaza etmek, onları kullanan gizli elleri, MHP gibi terör odaklarıyla bu katiller arasındaki bağı ortaya koymak zorundadır.

Daha da önemlisi teröristlerle ilgili hükümlerin geç yerine getirilmesini bahane ederek, yargıyı, mahkemeyi atlayıp kısa yoldan infaza gitmenin, teröre karşı demokrasiyi savunmayla ilgisi yoktur. Yargısız, mahkemesiz bir demokrasi ve bütün demokratik yöntemlerin askıya alınması tam da Ağca gibi teröristlerin istediği bir düzene layıktır.

Üçüncüsü, cezaevlerinden kaçma olaylarının artması karşısında, "vur emri"ne başvurmak, aslında devletin teröre teslim olması demektir. Bu tutumuyla devlet, peşinen cezaevlerini giriş-çıkışın serbest olduğu bir yer olarak kabul etmiş olmaktadır. Bu durumun baş sorumlusu olan Adalet Bakanı Ücyzal'ın, teröristlerle ilgili hükümlerin yerine getirilmediğinden yakınması da ayrı bir sorumsuzluktur.

Son gerekçeye gelince; teröristleri sindirme şeklinde ifade edilen amacın uygulamada halkı sindirme şekline büründüğü son günlerde iyice göze batmaktadır. "Vur emri" gibi uygulamalarla yönlendirilen devlet görevlilerinin halkla teröristler arasında ayrım yapmamaları, keyfi şekilde silaha başvurmaları, masum yurttaşların bu nedenle yaşamlarını yitirmeleri artık günlük olaylardandır. Terör ise, aksine tırmanmakta ve özellikle sağdaki anarşi odağının eylemlerini artırdığı görülmektedir.

Böylece, "vur emri" uygulamasının hangi çerçeve içinde düşünüldüğü de açığa çıkmış oluyor. Uygulama devlet terörünün bir parçasıdır. Anarşi odaklarıyla terör yarışına girmenin, somut bir biçimidir. Bu yöntem, anarşiye karşı başarılı olmak bir yana, teröristlere zemin hazırlamakta ve halkla devletin arasındaki çelişmeleri artırmaktan başka bir ise varamamaktadır.

bu köseden...!

Köylü hangi düzende köledir?

Gün Zileli

Süleyman Demirel, Ziraat Odaları Birliği Kongresinde yaptığı konuşmada paslanmış bir silahı yine sağa sola sallamış. Anti-komünizm silahını...

Demirel, "Burada politika yapmayacağım, politikanın nerede yapılacağını bilirim" demiş. Anlaşılan Demirel, politikadan sadece Ecevit'le yaptığı ağız dalaşını anlıyor. Dünyada çeşitli ülkelerde uygulanmış ve uygulanmakta olan bir sistemi bir çırpıda mahkum edivermek, devrimci fikirlere saldırıda bulunmak, politika sayılmıyor Demirel'e göre...

Demirel politika yapmamaya şöyle devam etmiş: Kollektivizmi uygulayan Yugoslavya aç kalmış... Sonra köylünün tavuğu, koyunu geri verilmiş ve böylece açlık ortadan kalkmış... Hiç bir araştırmaya dayanmadan kulaktan dolma söylenmiş bu sözlerin ülkemizin yöneticilerinin kültür ve bilgi düzeyini ortaya koyduğu noktasını bir yana bırakalım. Tito'nun öldüğü gün Yugoslavya hakkında bu tür yorumlara girişmek uluslararası alanda pot kırmaktan başka bir anlama gelir mi?

"Türk köylüsü devletin ineğinin çobanı, devletin marabası olamaz" diye devam etmiş, Demirel.

Köylümüzü başka devletlerin kölesi, başka ülkelerin patronlarının kölesi yapanlara bakın siz. Şimdi de kalkmış köylü savunucusu pozuna bürünüyorlar. Köylüyü bütün bir yıl boyu güneşin alnında çalıştırıp, sonra da elindeki ürünü devlet-tüccar işbirliği ile ucuza kapatanların şu sözlerine bakın siz. Bilmeyen de gerçekten köylüleri düşündüklerini sanacak.

Ve Demirel şunları söylemiş: "Bu memleket kollektivist olsaydı aç kalırdı."

Doğrusu bu güne kadar kollektivizmin kalkınmayı sağlayamayacağını, başarısız olacağını söyleyenlere rastlamıştık ama açlığa yol açtığı iddiasını ileri sürünleri ilk defa görüyoruz.

Şimdi Demirel'in bu iddiaları üzerinde de bir kaç söz söyleyelim:

Birincisi, kollektivizm olduğu zaman köylü devletin kölesi olmaz. Çünkü devlet bugünkü gibi hakim sınıfların hizmetinde olan bir devlet değil, işçilerin ve köylülerin hizmetinde olan bir devlet olacaktır. Elbette bugünkü devlet yapısıyla kollektivizmi uygulamak mümkün değildir. Öte yandan kollektivist bir rejimde iki tür mülkiyet biçimi uzun bir süre yanyana devam eder. Bunlardan biri devlet mülkiyetidir. Burada mülkiyet halk devletine aittir, yani bütün halkın ortak mülkiyeti söz konusudur. Öte yandan kollektif çiftlikler vardır. Bunlarda ise mülkiyet devlete ait değildir, kollektife katılan köylülerin ortak mülkiyeti söz konusudur. Yani kollektif çiftliğin kârı devlete verilen vergi çıkarıldıktan sonra kollektif üyesi köylüler arasında paylaşılır.

Görüldüğü gibi kimsenin kimseye maraba olması, ya da köle olması söz konusu değildir. Bu sistemde köylünün alınteri yine köylüye gelir ve ülkenin kalkındırılması için kullanılır. Ama Demirel'in hayranı olduğu bugünkü toprakağalığı ve tefecilik düzeninde köylünün alınteri toprakağalarının ve büyük tüccarların sefahat alemlerine harcanır. Marabalık da, kölelik de bu düzenin ürünüdür.

Kollektivizmi uygulayan ülkeler köylünün açlıktan ve sefaletten kurtulmasını sağlamışlardır. Çünkü bu sistem sayesinde ortak üretimde bulunan köylüler topraktan çok daha fazla ürün almışlar, çok daha ileri teknolojileri kullanma imkanı bulmuşlar ve kazançlarını asalaklara, sömürücülere kaptırmayarak hem ülkenin hem de kendi ailelerinin kalkınmasını sağlayabilmişlerdir.

Ama aradan sömürücüler, toprakağaları, tefeciler çıkmıştır. Köylü kendisinin ve ülkesinin efendisi olmuştur. Demirel'in istemediği de zaten budur.

İstanbul İTİA'nın statüsü hâlâ belli değil

Öğrenciler: "Ders çalışma zevkimiz kalmadı"

Anayasa, akademiye bağlı fakülte kurulabileceğini, Danıştay ise kurulamayacağını söylüyor.

İSTANBUL (ÖZEL) İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisine bağlı olarak bu yıl öğrenime başlayan Tıp Fakültesinin statüsü hala açıklığa kavuşmadı. Kesin sonucun Üniversite Yasa Tasarısının Meclisten çıkmasıyla olacağı bildiriliyor.

ANAYASA MAHKEMESİNİN KARARI

Anayasa Mahkemesi 28 Ocak 1979 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan kararında şunları belirtmişti:

"Üniversiteler ve akademiler ayrı ayrı adlar altında çalışan öğretim kurumları olsalar da, nitelik bakımından eşdeğerdirler. Eğitim ve öğretim birimleriyle yönetim organları açısından da yasa koyucu tarafından bu konuda veya ayrı ayrı da olsa fakülte ve senato deyimleri kullanılarak yasal düzenlemeler getirilmesinde Anayasaya uymayan bir yön yoktur"

DANIŞTAYIN YÜRÜTMEYİ DURDURMA KARARI

Daha sonra ise Anayasa Mahkemesinin bu görüşüne dayanılarak kurulan Tıp Fakültesi hakkında Danıştayca yürütmeyi durdurma kararı verildi. Danıştay 8. Dairesinin 28 Aralık 1979 tarih ve 3979 nolu kararında "Profesörler Meclisi kararıyla ve yönetmelikle akademilere bağlı fakülte kurulması mümkün değildir" denildi.

İki yargı organının birbiri ile çelişik karar vermesi durumu karmaşıklaştırdı. Anayasa Mahkemesi yetkilileri ise Anayasada "Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar" hükmünün yer aldığını belirtiyorlar. Sorunun kesin çözümü için ise Milli Eğitim Bakanlığı Komisyonunda 13 Mart 1980 tarihinde kabul edilen kanun teklifinin Meclisten geçmesi gerekiyor.

ÖĞRENCİLERDE KÖTÜ BİR DOKTOR OLMA KORKUSU VAR

Konu ile ilgili olarak görüştüğümüz öğrenciler ise, eğitimin tıp eğitimi için yetersiz olduğunu söylediler. İTİA'ya bağlı Tıp Fakültesi öğrencileri şunları belirttiler:

"Eğitimin yetersiz olması moralimizi bozuyor. Eğitim böyle sürerse kötü bir doktor olmaktan korkuyoruz. Bu ise hiç birimizde çalışma zevki bırakmıyor. Bir kısmımız tıp eğitimi görebilmek için bir başka öğretim kurumuna terketti. Sorunun çözümü için Üniversiteler Yasası Meclisten bir an önce çıkmalıdır."

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN 1944'TE HAZIRLADIĞI IRKÇILIK VE TURANCILIK RAPORU (11)

Atsız öteki ırkçılara şöyle sesleniyordu:
"Önce CHP'yi haklayalım, sonra aramızda meydan savaşı yaparız"

Raporun sonucu: «Irkçılık, devrimlere yönelik yıkıcı bir faaliyettir»

Emniyet Genel Müdürlüğünün 1944 yılında hazırladığı ırkçılık ve Turancılık hakkındaki raporun ırkçıların gizli faaliyetlerine ilişkin kısımlarını dün yayımlamıştık. Bu bölümde dikkati çeken noktalardan biri ordu içinde güç toplamaya önem veren ırkçıların ordunun ırkçı fikirlere yanaşmamasından dolayı şikayet etmeleriydi. Raporun son bölümünü bugün yayınlıyoruz:

Nihal Atsız'da da, Reha Oğuz Türkkan'da olduğu gibi şeflik megalomanisi vardır. Ankara'daki Sabahattin Ali davası sırasında yapılan sokak nümayişleri ve gençliğin tezahüratı karşısında kendisinin bunlara karşı takındığı tavır ve hareketler gerek Boğaziçi Lisesindeki talebeye yazdığı ve bütün arkadaşlarına okutması kaydı ile gönderdiği ve gerek karısına yazdığı mektuplarda gençliğin kendisine gösterdiği sevgi tezahüratını mübalağalı şekilde tasvir etmesi, bu hususu açık bir şekilde gösterdiği gibi bu hareketin muharriki (tahrikçisi) de sayılabilir. Aynı zamanda muhakemesi neticelendikten sonra İstanbul'a döndüğünde talebenin büyük bir merasimle kendisini karşılamak arzusunda bulunduğunu ve hareketinden evvel çocukları haberdar etmesini karısı Bedriye'ye 2 Mayıs 1944'de gönderdiği bir mektupla hocası Nihal'den istemektedir.

IRKÇILARIN ARASINDAKİ ÇELİŞMELER

Nihal'in evinde yapılan aramada çıkan bir şifre miftahı da gizli maksatlarla harekete geçmiş bulunan bir teşekkülün mevcudiyetini göstermektedir. Atsız'ın bilhassa bir teşkilat halinde faaliyete geçmiş olduğu kendisinin Cemal Oğuz'a yazdığı 4 Nisan 1944 tarihli mektupta halen yedeksubay okulunda bulunan Sofuoğlu Zeki'nin İstanbul'da kendisini görerek Ankara'daki Türkçü gençlerin komünizmin pek küstahlaştığını ve bu sırada Reha Oğuz'la barışmasının Ankara'da Abdülkadir İnanla Hüseyin Namık'ın İstanbul'da Dr. Hasan Ferit Mustafa Akansel ve Zeki Velidi'nin muvaffık bulduklarını söylediğini, Ankara'da üzerinde yapılmış olan elde edilen 1944 senesine ait bir muhtıra defterinin 7 Mart 1944 tarihli yaprağında (Zeki Velidi'nin evinde ben, Zeki Velidi, Dr. Hasan Ferit, İsmet Rasin, Sofuoğlu, Külahlıoğlu, Necdet Uzgören, Reha, Muzaffer bir anlaşma imzaladık) sözlerini not etmiş bulunmasıyla da meydana çıkmıştır.

Nihal, diğer defterinin bir sahifesinde (Anadolu'da ilk gaye, biz 20 yılda bu işi başarırız evvela sizlerle birleşip şu Halk Partisini temizleyelim. Sonra sizinle bir meydan cengi yapalım) yazılarının bulunması da iki teşekkülün mevcudiyetini ve bunlardan birisinin Nihal'ın idaresi altında bulunduğunu gösterir mahiyettedir.

Zeki Velidi'nin evinde yapılan toplantıda Nihal Atsız'ın Reha Oğuz Türkkan'la anlaşmaya vardığı ve birleşmeğe Dr. Hasan Ferit Cansever'in ve Zeki Velidi'nin de iştirak ettiği ve Zeki Velidi'nin evinde yapılan aramada çıkmayan ve bilahare Emniyet U.Müdürünün Reha Oğuz'dan yaptığı tahkikde mevcudiyeti tespit edilen ve İstanbul'da yine Zeki Velidi'nin evinde çıkarılan dört maddelik ve sureti ilişik vesikadan sarahatla anlaşılmaktadır.

Bu cihet, ırkçı ve Turancı gaye etrafında bir teşkilatla çalışan bütün elebaşıların beraberlik halinde bulunduklarını göstermesi itibarıyle meselenin küçümsenmeyecek bir mahiyet aldığı ve doğrudan doğruya inkilap rejimine ve Teşkilatı Esasiye (Anayasa) nizamına müteveccih (yönelik) yıkıcı bir hedefe doğru gittiği kanaatını teyit etmektedir. İlk tetkikler neticesinde suç unsurlarını tespit etmek ve bu faaliyetin mevzuatımız karşısındaki vaziyetini mütalaa etmek üzere yüksek emirleriyle toplanan komisyonun verdiği netice ile beraber bu raporu yüksek huzurlarına sunarım.

Emniyet Umum Müdürü

BİTTİ

"Çok sevdikleri milletlerine suikast hazırlıyorlar"

Reşat Fuat'ın ırkçılığa karşı 1944'de yazdığı broşür: «En Büyük Tehlike»

Reşat Fuat Baraner'in 1943 yılında Türkiye'deki ırkçılığı inceleyerek hazırladığı En Büyük Tehlike broşürünün ırkçıların savaş ve totalitarizm fikirlerinin eleştirildiği bölümü kısaltarak yayınlıyoruz.

Cumhuriyet, Tasviri Efkar gazeteleri başta olmak üzere ırkçı geçinen bütün neşriyatta, doğrudan doğruya veya dolayısıyla totaliter devletlere sempati gösteren, hulus çakan yazıları hergün bulmak mümkündür.

Mesela seciyesi her boyaya girmeye müsait olan ve son zamanlarda da ırkçılığa kapılanan Yusuf Ziya Ortaç:

"Don nehri şarapnel yağmuru altında lastik teknelerle geçildi. Karadenize dağlardan hücumbotları indirildi...

"Mucize! Mucize!!" diyerek haykırırken insanın gözü önüne babasının getirdiği bir hediyeye çok sevinen bir çocuğun heyecanlı neşesi geliyor.

Bir gün Hitler'in bir nutkunu radyoda dinlerken Almanca bilmediği halde, bu ne ses, bu ne ses ya Rabbim! diyerek heyecan ve sevinçten düşüp bayıldığı rivayet edilen Peyami Safa'ya ne dersiniz?

Türk okuyucularının ağzına acı gelecek zehirli hapları yaldızlayarak yutturmak lazım geldiğini Peyami Safa pek iyi bilir:

"Tarihin yaman bir tecellisi olarak, büyük davamız lehine ilim, felsefe ve realite birbirine sarılıyor... yeni dünya-yeni nizam bu eşsiz ve güzel kucaklaşmadan doğuyor."

Bu yazısında Peyami, mücerret olarak ortaya attığı totaliter sistem hayranlığını neticede konkre bir halde totaliter devletlere kadar teşmil ediyor, bütün Avrupa milletlerinin ve hiç şüphesiz bu arada Türk milletinin de zararına kurmak için uğraşılan yeni nizama kollarını açıyor, gel gel! diyor.

Her ne ise bu efendiler istedikleri kadar totaliter rejim taraftarı olurlar, Kemalizmden uzaklaşırlar. Hatta 'milliyetçilik' ile pek kabili telif olmayan, biraz daha geniş davranarak söyleyelim- totaliter devletlere hayran da olabilirler. İsteyen Hitler'in sesiyle bayılıp ayılsın, isteyen bıyıklarını taklit etsin, isteyen Musolini'nin alnına doğru uzatsın... Bu kendilerinin bilecekleri bir iş sayılabilir ve her koyun kendi bacağından asılır, deyip geçilebilir. Fakat iş maalesef bu kadarla kalmıyor, bu hayranlığa aktif bir propaganda mahiyeti de veriliyor. İşte buna Türk efkarı umumiyesinin tahammülü yoktur. Bizi de onlara benzetmek istiyorlar. Halbuki biz Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk'ün dediği gibi yalnız kendimize benzeriz.

Yunus Nadi, 20 ikinci teşrin 941 Cumhuriyet gazetesinde:

"Esas itibariyle Avrupa memleketlerinin kendi aralarında işbirliğine dayanan yeni bir nizam çevresinde, yeni bir hayat merhalesine intikal etmelerini makul görmeyecek aklı başında tek adam bulunmaz" diyerek yeni nizamı daha müsait bir şekle sokmak gayretini de göstermiş iken, Peyami Safa 26 Ocak 1942 tarihli Tasviri Efkar'da Avrupa'da bir kin şuuru meydana gelmekte olduğunu, bizim de Avrupalı olduğumuzu ve yeni Avrupa kuruluşunda fiili bir rol oynamamız lazım geldiğini açıkça söylüyor.

Görülüyor ki, neticede dönüp dolaşıp bizim de bu harbe, hem de totaliter devletlerle bir safta karışmaklığımız isteniyor.

Irkçıların nereden geldiği, hangi harbi ve niçin istedikleri, bizim içtimai bünyemizin kabul edemeyeceği bir rejimin avukatlığını, yardakçılığını yaptıkları anlaşıldıktan sonra bu efendilerin ne biçim milliyetçi oldukları kendiliğinden meydana çıkıyor. Milliyetçiliği başka kimselere vermemelerinin sebebine gelince, o da gayet basittir: Çünkü milliyetçilik onların elinde bir kalkan vazifesi görüyor ve bu kalkanın altında onlar sadece bize aykırı ve zararlı fikirlerin şekilsizliğini yapmakla kalmıyor, bu zararlı görüşleriyle, ağızlarından hiç düşürmedikleri ve sözde çok sevdikleri milletlerine karşı suikastler hazırlıyorlar.

Gençlik

- İstanbul'daki öğrenci yurtları hiç durmadan aranıyor, öğrenciler huzursuz.
- Uzun süredir huzurun hakim olduğu Ankara Site Yurdu yeniden komando kampı yapılmak isteniyor,

YORUM

Dernek düşmanlığı

DGBF Genel Başkanı Ali Tablacı

Yazımın başlığını okuyunca Dernekler Kanunu ile ilgili birkaç söz söyleyeceğimi zannedeceksiniz. Hayır. Bu kanuna değil de ülkemizde yaşanan, iktidar güçlerince kanunda kitapta yer almayan zorbalığa değineceğim.

Bilindiği gibi iktidar anarşiye meydan okumakla işe başladı. Anarşinin baş kışkırtıcısı çok yakınında olmasına rağmen o dernekleri kapattı. Gençliğin ve halkın örgütlenmesine yöneldi. Bununla da kalmayarak gerici bir Dernekler Yasası çıkardı. Uzun vadede dernekleri ağzını açamayacak, düşündüğünü söyleyemeyecek duruma getirdi. Anarşi önlenebildi mi? Anarşinin kaynağına inilebildi mi? Hayır.

Tabii iktidarın bu tutumunu gören, isim değiştirmekle kendini kurtarabileceğini zanneden ÜYD adlı faşist terör ve cinayet şebekesi de yerinde duramaz oldu. Trabzon'da Dev-Gör adlı derneği basarak 3 kişiyi öldürdü. (Katiller kıstırılmış fakat elden kaçırılmış) Bu da faili meçhul cinayetler listesine eklendi.

Yazıyı yazmama neden olan olaya, Kayseri Devrimci Liseliler Birliği üzerinde oynanan oyunları örnekleriyle sergilemeye gelelim.

Yurdumuzda birçok yerde olduğu gibi Kayseri'de de ÜYD'liler okullara saldırmaya başladılar. Öğrenim özgürlüğünü engellemeye yöneldiler. Liseli öğrencilerin örgütü olan DLB bu saldırılara karşı direndi. Öğrenim özgürlüğünü savundu. Bunun üzerine derneğe yönelik saldırılar yoğunlaştı. Bunu da Valinin emrinde çalışan "Baba" ve "Papaz" lakaplarıyla anılan emniyet görevlileri yaptılar.

— DLB lokali bu kişilerce yol geçen hanına çevrildi. İki günde bir derneği basıp içerde kimi buldularsa sıra dayağına çektiler.

— Baskınlardan birinde dernek Valinin hışmına uğradı ve 3 ay kapatıldı.

— Fevzi Çakmak Lisesinde okuyan 4 dernek yöneticisi ÜYD'lilerin ihbarıyla gözaltına alındı. İlk gün savcılıkça serbest bırakıldılar. İkinci gün yine 4 kişi asılsız ihbar üzerine gözaltına alındı. Bir kişi tutuklandı.

— Derneğin 4 yöneticisi hakkında ÜYD'lilerce ölüm kararı alındı. Bunu da Fevzi Çakmak Karakolundaki bir polisten öğrendik. Polis ihbarı değerlendireceğine arkadaşlarımıza "burada okumayın, gidin" diye yol gösteriyor.

— Yine dernek başkanı ve sekreteri okul çıkışında polis arabasına alınıp Kayseri sokaklarında bir saate yakın dolaştırılarak dövüldü.

— Açılmasından bir hafta sonra dernek yine basıldı, üyesi Mustafa Karabuluk dövüldü Atatürk resmi, TC bayrağı, panolar yerlere atıldı, kitaplar yasal olduğu halde emniyete götürüldü. Yönetim Kurulu üyesi emniyette ÜYD'den getirilen faşistlerce dövüldü.

Soruyoruz, bu yapılanlar hangi kanunda, hangi kitapta, hangi yasada yer alıyor? Biz söyleyelim. Hiç bir yerde yoktur. Anayasa insanların örgütlenme özgürlüğünün güvencesini vermektedir. Ama bu yapılanlar ÜYD adlı faşist ırkçıların kanununda kitabında vardır.

Öğrenci olan herkesin okullara serbestçe gidip gelebilmesini savunan, bunu da Kayseri'nin bazı liselerinde başaran Devrimci Liseliler Birliği özgürce okumak isteyen öğrencilerin omuzlarında her geçen gün daha da büyüyecektir.

Yurtlarda kalan öğrenciler üzerindeki baskılar yoğunlaşıyor

GENÇLİK SERVİSİ

Çeşitli öğrenci yurtlarında kalan öğrenciler geçtiğimiz hafta boyunca giderek artan baskıları omuzlarında hissettiler İstanbul'daki öğrenci yurtları üst üste aranırken MC iktidarları zamanında komando karargahı olan Ankara Site Öğrenci Yurdunu tekrar üs haline getirmek için girişimler yoğunlaştı.

İTÜ ABDİ İPEKÇİ YURDU 4 KEZ ARANDI

Bu yıl öğrencilere açılan İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencilerinin kaldığı Abdi İpekçi Yurdu geçtiğimiz hafta içinde üst üste 4 kez arandı. Aramalarda bir şey bulamayan güvenlik görevlilerinin öğrencilerin kitaplarının yanı sıra hesap makineleri ve radyolara bile el koymaları tepki ile karşılandı. En son 8 Mayıs sabahı 04.00 sıralarında tekrar aranan yurtta öğrenciler huzursuz oldular.

ÖLDÜRÜLEN ARKADAŞLARINI FORUMLA ANAN ÖĞRENCİLER SALDIRIYA UĞRADI

İstanbul Çemberlitaş Kız Öğrenci Yurdunda ise öldürülen arkadaşlarının anısına forum düzenleyen öğrenciler saldırıya uğradılar. Geçtiğimiz günlerde jandarmanın ateş açmasıyla öldürülen Haydarpaşa Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencilerinden Serap Şimşek'in kaldığı yurt olan Çemberlitaş Kız Yurdundaki arkadaşları bir anma forumu düzenlediler. Ancak güvenlik kuvvetleri forum yapan öğrencilere saldırdı ve öğrenciler odalara kadar kovalandı. Görevliler odalarda "adam" aradıklarını belirttiler.

YENİDEN KOMANDO KARARGAHI YAPILMAK İSTENİYOR

İstanbul'daki yurtlarda öğrenciler üzerindeki baskılar sürerken uzun bir süredir olayların görülmediği, hatta örnek bir yurt haline gelen Ankara Site Öğrenci Yurdunu MC iktidarları zamanında olduğu gibi komando karargahı yapma girişimlerinin olduğu gözlendi.

Kredi ve Yurtlar Kurumu Müdürlüğü, daha önce Yurt Müdürlüğünün alınmasında sakınca gördüğü komandoları yurda yerleştirince huzursuzluk başladı. Komandoların yurda yerleştirilmesinden birkaç gün sonra kantinde oturan öğrenciler yeni gelenlerin saldırısına uğradı. Olayda bazı öğrenciler hafif yaralandı. Komandoların "Burayı eski Site yapacağız, komünistleri barındırmayacağız" dedikleri, tarafsız öğrencilere baskı yaparak "On gün müddet veriyoruz, tavrınızı belirleyin" şeklinde yazılar yazdıkları öğrenildi. Öğrenciler yurtta görevli jandarmanın taraflı davrandığını, Yaşar Koç adlı assubayın suçsuz öğrencileri gözaltına aldırdığını, olayı çıkartan komandoyu ise koruduğunu söylediler.

Son günlerde yurtlarda artan baskılarla karşılaşan öğrenciler bazı grupların eylemleri bahane edilerek öğrenci çoğunluğunun hedef alınmasını eleştiriyor, bu tutumun terör örgütlerinin işine yaradığını belirtiyorlar.

Malatya Sağlık Koleji öğrenci velileri: «Çocuklarımızı işkence yapılsın diye göndermiyoruz okula»

GENÇLİK SERVİSİ

MALATYA SAĞLIK KOLEJİ'nde öğrencilere işkence yapıldığı açıklandı. Geçtiğimiz günlerde Malatya CHP İl Binasında bir basın toplantısı yapan öğrenci velileri, Sağlık Kolejinde işbaşına gelen yeni idarenin kendi görüşünden olmayan öğrencilere baskı yaptığını, bazı öğrencilerin işkenceye uğradığını, devrimci öğrencilerin okuldan uzaklaştırılmak istendiğini söylediler. Malatya Sağlık Koleji öğrenci velileri "Çocuklarımıza işkence yapılsın diye okula göndermiyoruz. Yetkililerden bu yöneticilerin görevden alınmasını istiyoruz" dediler.

forum

Forum'a tartışılmasını istediğiniz konuları, cevaplamamızı istediğiniz sorularınızı ve mektuplarınızı bekliyoruz.

Boykotlar konusundaki tartışmamızda bu hafta Ordu Perşembe Lisesinden ve Sivas Karşıyaka Lisesinden gelen mektupları yayınlıyoruz. Perşembe Lisesinde bazı gruplar yeni atanan müdürü protesto etmek için boykot kararı alıyorlar. Sayıları 15-20 kişi olan bu grupların yaptığı boykotu öğrenciler şu şekilde anlatıyorlar:

BOYKOTLAR YÜZÜNDEN PERŞEMBE LİSESİ KAPANMA TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA

"Sabahleyin okula gelen öğrencilere boykot olduğunu söylediler ve derslere girilmeyeceğini belirttiler. Daha sonra okulun camlarını ve kapılarını kırdılar, öğretmen masasının üzerine pislediler. Olaydan sonra okulu polis aradı. Maceracı gruplar bu aramayı bahane ederek boykot yapacaklarını söylediler. Ertesi gün toplam mevcudu 1500 olan okula sadece 300 öğrenci geldi. Onlar da okula sokulmadı. Şimdi Perşembe Lisesinin kapanması sözkonusudur. Okul idaresi okulu kapatarak olayları önleyebileceği düşüncesindedir. Bu gerçekleşirse 1500 öğrenci sınıfta kalmış olacaktır. Bu duruma neden olan gruplar böyle bir sorumluluğun altından nasıl kalkacaklar? Yapılanlar Perşembe'de olay çıkartmak için fırsat kollayan ÜGD ve MHP'lilerin işine yarıyor"

KARŞIYAKA LİSESİ ÖĞRENCİLERİ HAKSIZ BOYKOTA İTİBAR ETMEDİ

"Biz de Sivas Karşıyaka Lisesi öğrencileri olarak okulumuzda 'Tarsus katliamını protesto' adı altında yapılan boykotun değerlendirilmesini yaparak herkesin eleştirisine sunuyoruz:

"Birkaç kişi sabahçı devreyi, dışardan aldıkları 'boykot yapın' talimatı üzerine boykota sürüklemeye çalıştı. Öğrencilere sormaya bile gerek görmediler. Okul idaresi ve güvenlik kuvvetlerinin engellemesi üzerine başaramadılar. Bu sefer de okula geliş-gidiş yollarını kestiler ve 'boykot var, geri dönün' diye öğrencileri evlerine gönderdiler. Daha sonraki günlerde bir boykot girişiminde daha bulundular. Ama bu tür hareketlerin kendisine yarar değil zarar getirdiğini gören öğrenciler eyleme itibar etmedi ve derslere girerek bu grupları başarısızlığa uğrattı.

"Biz Karşıyaka Lisesi öğrencileri olarak her meselede öğrenci kitlesine danışılmasını ve çoğunluğun kararına uyulmasını, yapılacak eylemin zamanı ve sınırı olması, gençlik ile güvenlik kuvvetlerinin kışkırtıcı bir zeminde karşı karşıya getirilmemesine dikkat edilmesi ve eylemlerin okulu terk ederek sürdürülmemesi gerektiği görüşündeyiz."

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Bir yangının külünü...

"Yangın var", "Bu yangının birlikte küllüne gidelim" falan, filan. İyi ama, yaptıklarınız hep bir şarkının sözlerini hatırlatıyor: "Bir yangının külünü yeniden yakıp geçtin."

POLİS DİYE

Bu da son yöntemlerden biri. Evinizin kapısı çalınıyor. Sıkıyönetimin açıklamasına uyuyorsunuz. Zinciri kaldırmıyorsunuz. İçeriden, 'Kim o" diye soruyorsunuz. Dışardaki "Açın polis" diyor. Sıkıyönetimin açıklamasında buna karşı bir uyarı yok. Yabancılara kapı açmayın dediler ama polise açmayın demediler. Açıyorsunuz. Hüviyet bile gösteriyor. Sonra da kurşuna dizip gidiyor.

Ankara'da üç kardeş böyle kurşuna dizildi. Trabzon'da iki öğretmen böyle öldürüldü.

Bu cinayetlerden sonra kapınızı her çalan polise, polis diye güvenip açabilir misiniz?

"Polisi suçlayarak elini ayağını soğutmayın" deniyor. Peki, soğutmayalım. Seyranbağları'nda Döndü kadını öldüren polis, Kavaklıdere'de Sinan Sümer'i öldüren Cengiz Gökçek'in koruma polisi daha mahkemeye bile verilmediler. Onların serbest gezdiğini gören katiller de 'Bari kendimize polis süsü verelim. Nasıl olsa polis adam öldürünce hesap sorulmuyor" diye düşünmezler mi?

Suçlanmak istemiyorsanız, o zaman hiç olmazsa millete katiller ile gerçek polisi birbirinden ayırmanın bir yolunu yordamını gösterin. Mesela ne bileyim, polislere öyle bir işaret koyun ki, taklit edilemesin.

Ya da himayeniz altındaki partinin Başbuğundan bir ricada bulunun. "Kardeşim" deyin, "Anladık, militanlarımız güvenlik kuvvetlerine yardımcı oluyor. Ama bu kadar da yardım olmaz ki. Hiç değilse cinayetlerinizi kendi adınıza işleyin. Polisimizin adını kullanmayın!"

KKA

CHP Kayseri İl Başkanı toprağa verilirken, Kayseri Valisi Babür Ünsal hâlâ konuşuyor:

— Benim şahsımda devleti yıpratmak istiyorlar! Madem devlete o kadar bağlısın, yıpranmasını istemiyorsun. O zaman istifa et, olsun bitsin. Devleti yıpranmaktan kurtarmış olursun.

Ama Vali orda değil:

— İlimiz huzur içindedir. Huzuru bozmak istiyorlar, gibilerinden şeyler söylemeye devam ediyor.

— Peki beyefendi, şu duvardaki KKA rumuzunun ne anlama geldiğini hâlâ açıklamadınız?

— Efendim, bu rumuz olsa olsa şu kelimelerin baş harfleridir: "Kayseri'de kan akmaz!" Dedim ya, bizim şehrimizde huzur var, kan yok. Gençler bunu bildikleri için benim başarılı çalışmalarıma karşı bir jest olsun diye yazmışlardır bu yazıları.

— Yani bu sözler kızıl kelle avcıları anlamına gelmiyor.

— Hayır efendim, o lafları resmini çekenler yazıyorlar!

Kayseri gibi yerde altı ayda 23 kişi ölmüş. İşkence ayyuka çıkmış. Irkçılık mitingleri yapılmış. Bu olayların bir tanesi bile Vali hakkında soruşturma açmayı ve cezalandırmayı gerektirir.

Ama Başbakandan alacağımız cevap aynıdır: "Valilerimizi suçlayarak ellerini ayaklarını soğutmayın"

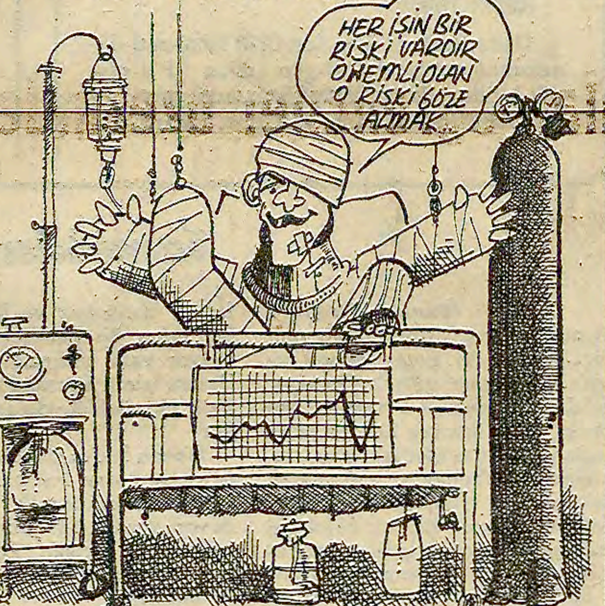
Olur, soğutmayalım..Belki CHP İl Başkanı da kendi kendini öldürüp, kendi resmini çekmiştir!

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

HAKKI BİR AMBULANSLA HASTANEYE GÖTÜRÜLÜRKEN BİZDE OLAYIN BİLİNMEYEN BİR YÖNÜNÜ DAHA AÇIKLAYALIM. HAKKININ HASTANEDE ELBİSESİ ÇIKARILIR VE CEPLERİ BOŞALTILIR. ODASINDAKİ MASANIN ÜSTÜNDE KISA SÜREDE BİR YIĞIN OLUŞUR. ALTIN CEP SAATLERİ KOL SAATLERİ KRAVAT İĞNELERİ VE ŞİŞKİN CÜZDANLAR.. HAKKI HER YUMRUK ATANDAN KARŞILIĞINDA BİR ŞEY YÜRÜTMÜŞTÜR..

YAPTIĞI İŞTEN GURUR DUYARAK İLK BÜYÜK LAFINI YATTIĞI YERDEN SÖYLER: ⑥

ANCAK ONUN MARİFETLERİ SADECE BU KADARDA DEĞİLDİ YİNE ÇOCUKKEN AĞIR BİR ŞEKİLDE HASTALANMIŞTI...

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Bir Doğu Bloku ülkesi. 2) Çocuk sahibi kadın. 3) Bilimsel sosyalizmin kurucusunun ilk adı-TERSİ hayvan yakalama işi-Güney Arabistan'da bir liman. 4) Bir ağaç cinsi. 5) TERSİ en az dört dizeden oluşan koşuk ya da koşuk parçası-TERSİ hareket etmeyen. 6) TERSİ gerçek-Doktorun simgesi-Namus, utanç duygusu. 7) Anasonla yapılan bir cins içki-TERSİ gelecek. 8) Hedefini tutturamamak (argoda)-Bir burç- tümör

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Eskiden tüfek ya da tabanca çakmaklarını yapan ve onaran kimse.2)Avrupa Ortak Topluluğunun kısa adı. 3) Mukabele. 4) Bir sıvının dökülmesiyle kumaş üzerinde kalan iz. 5) Stransiyumun simgesi-Asker. 6) TERSİ Hıristiyan adetlerine göre düzenlenen büyük şenlik 7) Karışık renkli-TERSİ yayla atılan. 8) TERSİ vahşi hayvan yakalama-Bir cins ağaç. 9) Mersin'in bir ilçesi. 10) TERSİ bir organımız-TERSİ bir bağlaç. 11) TERSİ bir harfin okunuşu-Gelecek. 12) TERSİ bir çiçek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1)Bloksuzlar. 2) Er-Aida-Zanu. 3) As, İbadet 4) Ganimet, maC. 5) Reomur-Merak. 6) Ark-Rahat-Ba. 7) Daima-Al-Kes. 8)İtikat-Ta

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Belgrad. 2) Lr-Aeraj. 3) anokİ. 4) kasiM-Mi 5) sİ-Murat 6) Ud-erA 7) Zait-Hak. 8) Mala. 9) Azamet. 10) Radar 11) Necabet. 12) Lut-Kasa

Liu Şaoşi ve Çin'de sınıf mücadelesi konusunda iki görüş:

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünkü yazımızda, Kültür Devrimi sırasında "Çin'in Kruşçef'i" olarak ilan edilen Liu Şaoşi hakkında bugün, Çinli yöneticilerin söyledikleri ile, eski Başbakan Çu Enlay'ın, Amerikalı gazeteci William Hinton'la 1971'de yaptığı söyleşinin Liu Şaoşi ile ilgili bölümünü yayınlamıştık.

Bugünkü bölümde "Halkın Günlüğü" gazetesinin 3 Nisan 1980 tarihli sayısında Liu Şaoşi hakkında çıkan yazı ile Çu Enlay'ın Hinton'la yaptığı konuşmanın geri kalan bölümünü yayınlamaya devam ediyoruz.

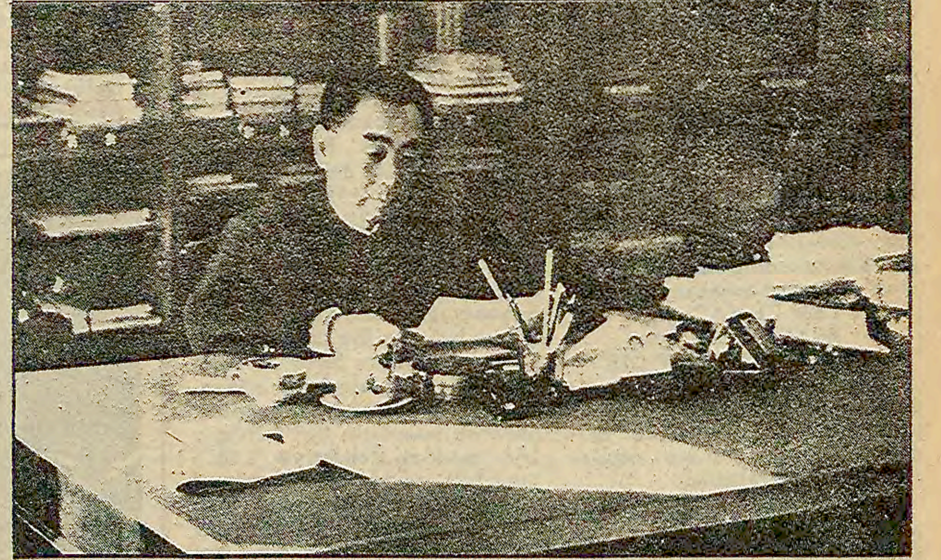
Çin yöneticileri, Liu Şaoşi'nin savunduğu şeyleri, Parti tecrübelerine dayandırdığını söylüyorlar

Ancak Lin Biao ve Dörtlü Çete, Kültür Devriminin ilk aşamalarında, aslında Partinin 8. Milli Kongre çizgisinin bu ana noktalarını köküden ve Mao Zedung ve Liu Şaoşi'nin o zamanlar ifade ettiği doğru görüşlerle birlikte bunları "sınıf mücadelesinin sona ermesi" ve "sadece üretici güçlere önem verilmesi" revizyonist teorilerinin bir ifadesi olarak inkâr ettiler. Onlar Partimizi "bir üretim partisi" olarak suçlayacak kadar ileri gittiler. Onlara göre, "her zaman ve her şart altında "Komünist Partisinin merkezi görevi sınıf mücadelesini yürütmekti." Onların görüşüne göre, "toplumsal hayatı örgütlemek"ten ve "üretici güçleri geliştirmek"ten sözetmek eski revizyonistlerin gevelemelerinden başka bir şey değildi. Onlar Partinin 8. Milli Kongre çizgisini ve onun teorik temelini reddetmeyi ve bunun yerine, aralıksız sınıf mücadelesini merkez alan "topyekûn diktatörlük" teorilerine dayalı kendi anti-Marksist çizgilerini getirmeyi akıllarına koymuşlardı.

Bu "teoriye" dayanarak, Liu Şaoşi ve malettikleri sözümona "karşı-devrimci çizginin" ekonomik inşadaki belirtisinin onun "proleter siyasete öncelik tanımaya muhalefet etmesi" ve "kapitalizmi geri getirme" eylemleri olduğu söylendi. Bu suçlamaların "temelleri", Liu Şaoşi'nin "ekonominin idari araçlarla yönetilmesine" karşı olduğu ve "ekonomiyi ekonomik araçlarla yönetmeyi" savunduğu; onun "kırsal ticaret fuarları"nı ve "her birimin kendi kâr ve zararlarından sorumlu olması"nı desteklediği; kitle hareketlerine de karşı çıktığı ve "fabrika müdürleri, mühendisler, ve teknisyenlere dayanmayı" savunduğu ve "halka boğucu sınırlamaları kabul ettirmek" amacıyla bir dizi yönetmelik ve kural hazırladığı şeklindeydi. Bilindiği gibi, Liu Şaoşi'nin karşı çıktığı ya da savunduğu bütün bu şeyler onun kişisel düşünceleri ve görüşleri değildi; bunlar, Partimizin pratik tecrübelerden çıkardığı ekonomik inşa ve yönetimi ilgilendiren doğru ilkeler ve yöntemlerdi.

Fakat Lin Biao ve Dörtlü Çete iftira ederek, bu doğru ilke ve yöntemleri "revizyonist" ilan ettiler. Onlar, revizyonizmi eleştirdikleri ileri sürerek, 1962-1965 arası ekonomik düzeltme faaliyetindeki başarıları tamamen inkâr ettiler. Onların iddiasına göre bu faaliyetler sadece "kök söktürücü bir rüzgâr" oluşturdu (yani birçok inşaat projesi durduruldu) ve "kapitalizmi geri getirdi". Sanayi ve tarımda düzenleme yapmayı ve bunları geliştirmeyi amaçlayan bir dizi siyaset ve yöntemi yerdi ve maliyet muhasebesi sistemini ve "herkese işine göre" ilkesini eleştirdiler. Bu gerek köylük bölgelerde, gerekse sanayi ve ticaret işletmelerinde işleri karmakarışık etti. Bu bir bütün olarak milli ekonomiyi felce uğrattı ve onu yıkımın eşiğine getirdi. Bu konuda, ekonomik inşamıza tek başına yetermişcesine objektif ekonomik kanunları tamamen bir yana itmeyi haklı çıkarmaya ve "proleter siyasete öncelik verilmesini" Marksizm diye kabul ettirdiler. Böyle bir şey, ekonomik inşada sadece insan iradesinin yettiğini söylemekle birdi. Şuna da işaret etmek gerekir ki, Marksistler ekonomiyi ekonomik araçlarla yönetmeyi ve ekonomik inşayı objektif ekonomik kanunlara göre yürütmeyi savundukları zaman, ideolojik ve siyasi çalışmayı hiç bir zaman ihmal etmiyorlardı. Bu, ideolojik ve siyasi çalışmanın önemini ve gereğini asla inkâr etmedi. Burada sözkonusu olan nokta, ideolojik ve siyasi çalışmanın ekonomik inşaya ve objektif ekonomik kanunlara karşı olması halinde, ekonomik inşa sırasında ideolojik ve siyasi çalışmanın bu kanunlara nasıl uygun düşeceği ve onun bir yere gitmeyeceğidir.

Lin Biao ve Dörtlü Çetenin Liu Şaoşi'ye yönelttiği saldırının diğer bir önemli yönü de Parti inşası meselesinde düğümleniyordu. Onlar, Liu Şaoşi'nin Parti inşası konusundaki düşüncelerini ve yazılarını tamamen anlamsızlaştırdılar. Onlar, devleti yıkmak için önce Partiyi yıkmak gerektiğini ve Partiyi yıkmak ve Parti önderliğini ele geçirmek için de Partiyi manen silahsız bırakmak, Parti içinde siyasi hayata rehberlik eden ilkeleri tahrip etmek, Partideki demokratik merkeziyetçiliği ortadan kaldırmak ve Partinin komünist niteliğini başkalaştırmak gerektiğini biliyorlardı. Liu Şaoşi'nin Parti inşası konusundaki tecrübemizi sistemli bir şekilde toparladığını, gerek Parti inşası, gerekse Parti içi siyasi hayat konusunda bir dizi ilke, siyaset ve yöntemle Marksizm ve Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un parti inşası tecrübesini zenginleştirdiğini herkes bilir. Onun parti inşasıyla ilgili görüşleri, özellikle de 'Nasıl İyi Bir Komünist Olunur', "Parti Üzerine" ve 'Parti İçi Mücadele Üzerine' adlı ünlü eserleri, parti üyelerinin çelikleşmesinde ve onlardaki parti ruhunun gelişmesinde uzun süre birer rehber oldu; bu görüşler bütün bir komünist nesli yetiştirdi ve eğitti. Parti inşasıyla ilgili bu görüşler Lin Biao ve Dörtlü Çetenin Partiyi yıkma ve Parti önderliğini ele geçirme girişimlerinde büyük birer engeldi.

Çu Enlay: «Liu Şaosi sınıf mücadelesinin sona erdiğini düşünüyordu. Bu düşünce gericidir»

HINTON: Yeni ortaya çıkan burjuva güçler, imtiyazları dolayısıyla yükselip kapitalist yolu tutan sorumlular hakkında ne düşünüyorsunuz? Sadece eski toprakağaları üzerinde yoğunlaşılırsa, yükselen yeni burjuvazi karşısında silahsız kalınmış olunmaz mı?

ÇU ENLAY: Evet tam da bunu söyleyecektim. Statik bir analizle başladım ve bazı sınıfların var olduğunu söyledim. İkinci olarak bu gerici sınıflar küçük burjuvaziyi ve işçi sınıfını etkiliyor. Üçüncü olarak sosyalizmin gelişmesinden bu yana burjuva unsurlar, yeni olarak ortaya çıktılar. Sanayideki müdürler, muhasebeciler, mühendisler, yöneticiler vs. özel imtiyazları genişletir ve sağlamlaştırırsa yeni imtiyazlı bir sınıf doğar ve bu sınıfın temsilcileri sizin de dediğiniz gibi kapitalist yolu tutan sorumlular olurlar.

Bir kere daha kabul etmeliyiz ki sınıflar vardır. Eğer mücadele etmezsek yükselmekte olan yeni burjuva unsurları yakalamazsak bulunuruz. Eğer burjuva düşüncesine karşı koymazsak bu düşünce işçi sınıfı saflarını kemirir.

Böylece sırasıyla olarak,

1—Eski sömürücüler,

2—Yeni ortaya çıkmış bir burjuva sınıfı,

3—Aşınma ve ideolojik etkilenme, ile karşı karşıya kalırız.

Bu sonuncusu (eski alışkanlıklar, adetler, geçmişi düşünme biçimi) çok yaygındır. Lenin sömürücülerden kalan böyle kötü şeylere karşı özel bir nefret duyardı. Başta konuştuğum gibi Şansi'de eski usullere göre doğum yapılması bu kötü adetlerden biridir. Gelişmiş sanayi ülkelerinde bu tür şeylere çok az rastlanır, hatta hiç rastlanmaz. Ancak geri kalmış bir ülkede buna benzer her türlü şey vardır.

Esas olan sınıfların varlığını kabul etmek veya etmemektir. Sınıfların ve sınıf mücadelelerinin varlığını kabul etmek bir siyasi ilke meselesidir.

Liu Şaoşi, üç büyük değişiklikten sonra (tarım, sanayi ve ticaret alanında) sınıf mücadelesinin sona ereceğini düşünüyordu. Bu gerici bir düşüncedir. Bu meselede Liu Şaoşi yalnız değildi. Çen Pota da aynı görüşlere sahipti. 20 yıldan beri sosyalist devrimde bunun gibi fikirlere karşı sınıf mücadelesi çok sertti. Eğer sınıf mücadelesini kabul etmeseydik, işimizi nasıl yürütürdük?

Bizi yönlendiren ilkeler ne olurdu?

HINTON: 1962'de ne oldu?

ÇU ENLAY: sınıfların varlığını ve sınıf mücadelesinin sürdüğünü kabul etmeyenlerin varacağı tek yer "üretici güçler teorisi"dir. Liu Şaoşi üretim ilişkileri meselesinin hallolduğunu ve geriye üretici güçlerin sorununun kaldığını söylüyordu. Yani Liu Şaoşi'ye göre bizim ileri üretim ilişkilerimiz vardı, (mülkiyet sistemi, yönetim sistemi, dağıtım sistemi) ama üretim güçleri geriydi (sermaye, donatım, teknoloji, teknik işgücü). Oysa bu görüşler Marksizmle çatışır. Marks bize üretim güçlerinin,

1—Üretim ilişkileri,

2—Toplumun üst yapısı —bir halkın düşünme biçimi, hangi kanunlara göre yaşadığı, kurumları ve kültürü— ile frenlenebileceğini öğretir.

Liu Şaoşi, 8. Kongreye kendisine ait olan ilişkiler ve geri güçler teorisini sundu. O'na göre zaten Çin'deki toplumsal ilişkiler çok ilerlemişti. Üretici güçler daha önceden özgürlüğe kavuşmuştu. İşte bu yüzden üretim ilişkilerinde bir 'Büyük İleri Atılım' teşvik edebilecek ileriye dönük bir gelişmeden bahsetmek, düşüncesi olarak kabul edilemezdi. Gerçekte Liu Şaoşi hiç bir atılıma inanmıyordu. (O 'Büyük İleri Atılım'a karşı çıkmış ve onu sabote etmişti.) Liu Şaoşi görünüşte "sol" ama gerçekte sağ bir çizgi izledi. Bu çizgi pratikte gerçekleşme olanağı olmayan aşırı-sol sloganlarla kendini gösteriyordu. Bu esasında 'Büyük İleri Atılım'ı yıkma girişimiyle ilgiliydi.

(DEVAM EDECEK)

sorular ? cevaplar

Dünden bugüne ekonomik buhranın nedenleri -6-

SORU: Şimdiki dünya buhranının 1973-74'te petrol zamları yüzünden başladığı ve özünde bir enerji bunalımından ibaret olduğu doğru mudur? Bu buhranın sorumlusu OPEC midir?

CEVAP: Bu görüş, Türkiye'nin ve diğer azgelişmişlerin bütün sıkıntılarından Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatını (OPEC) sorumlu tutarak Üçüncü Dünyayı bölmeye çalışan süper devletlerin işlediği bir tezdir. Ülkemizin hakim sınıf politikacıları ise, bu iddiaya kendi beceriksizliklerini örtbas etmek için sarıldıklarında, Amerika ile Rusya'nın ekmeğine yağ sürüyorlar.. Bu fikrin yanlışlığını, başlıca iki açıdan ortaya koyabiliriz.

Bir kere şimdiki dünya buhranı, 1973-74'te ve petrol zamlarıyla değil, daha 1960'lı yılların sonlarında başladı. Emperyalist sistemin bütün çelişmelerinin 1950'ler ve 1960'lar boyunca giderek keskinleşmesi buhranı doğurdu ve buhran ekonomik alanda önce otomotiv sektörü ile bu söktörün yan dallarının daralması olarak şekillendi.

Kapitalizmin dünya çapındaki sarsıntılı evrimi içinde, belli dönemler (belki yirmi-otuz, belki kırk-elli yıl) boyunca ileri ülkelerde bazı sektörler diğerlerinden daha hızlı gelişirler. Bilimsel ve teknik icatlar, tarihin belli anlarında bazı sektörlerde kümelenirler; kâr oranının toplumsal ortalamanın üzerine çıkmasına bağlı olarak, sermaye daha ziyade bu sektörlere akar; sözkonusu dallardaki dinamizm, ekonominin bütününün büyümesi açısından başı çeker. Aslında bu olay, kapitalizmin eşit olmayan gelişmesi yasasının sektörler düzeyindeki tezahüründen başka bir şey değildir. 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'den kıta Avrupasına yayılan Sanayi Devriminde, dokumacılık "itici" ya da "motor sektörü" rolünü oynadı. 19. yüzyılın ikinci yarısında demiryolu yapımı ön plana geçti ve demir-çelikten giderek tüm ağır sanayiyi peşinden sürükledi. İkinci Dünya Savaşından sonra ise, kapitalizmin uluslararası canlanışını, merkezinde Detroit'in bulunduğu otomotiv sektörü önemli ölçüde sırtında taşıdı. Ve ABD kapitalizmi ile dünya kapitalizminin bütünü arasındaki ilişki, ABD otomotiv sektörüyle dünya çapında otomotiv sektörü arasındaki ilişkiye paralel olduğundan, Amerikan emperyalizminin bunalımıyla otomotiv sanayisinin beklenen buhrana eninde sonunda girmesi de, içiçe ve elele ilerledi.

Burjuva ekonomistleri, belki en çok da Marksizmi bir kaba ekonomik determinizm (gerekircilik) gibi göstermekten hoşlananları, tahlillerinde dar anlamda ekonominin dışında kalan olay ve etkenleri genellikle ihmal ederler. Oysa siyasi ve askeri düzlemlerdeki süreçler, son tahlilde ekonomik temel tarafından belirlenmekle beraber, dönüp dolaşıp ekonomi üzerinde bazan çok derin etkiler yaparlar. Emperyalizmin siyasası, gün olur emperyalizmin ekonomisinin kaderine yön verir. Evrende her şey ergeç zıddına dönüşür. O dönemin başlangıcında güçlü olduğu için bir dönem çok geniş alanlara hükmeden şu ya da bu büyük devlet, sırf erişilmez dünya hegemonyası hayali peşinde koşmanın kendisini bitkin düşürmesi nedeniyle (tarihçiler buna "emperyalist paradoks" diyor), önde koşan atletin rüzgârı kesmesinden yararlanan takipçileri karşısında giderek zaafa düşer.

ABD've de böyle oldu. Yankeeler, 1950'lerde ve 1960'larda uluslararası kapitalizmin başındaydılar ve "hür dünyanın jandarması" işlevini üstlenmişlerdi.. Bu yüzden büyük miktarlarda sermaye ihraç ettikleri gibi; kendi sınırları dışında çok sayıda üs, savaş gemisi, uçak ve asker de bulundurarak, muazzam askeri harcamalara giriştiler. Hegemonya hevesi, Amerikan ekonomisine korkunç yükler bindirdi. 1960'ların ikinci yarısından itibaren ABD'de enflasyon arttı ve bu ülkenin dış ticareti peşpeşe açıklar vermeye başladı. Dolayısıyla Batı Avrupa bankalarında önemli miktarda dolar birikti ve uluslararası para birimi olarak doların hakimiyeti sarsıldı. Amerikan emperyalizminin bu belirtilere ilk tepkisi, yükü "müttefik"lerin sırtına yıkmaya girişmek oldu. ABD devlet adamları, bir yandan kendi iç pazarlarını koruyucu önlemler alırken, aynı zamanda Amerikan ihraç mallarına karşı Batı Avrupa ve Japonya pazarlarının korunmamasını, ikinci derecedeki kapitalist ülkelerin dış ticaret fazlaları oluşturmaktan kendiliklerinden kaçınmalarını, hatta bu uğurda (dolar devalüe edileceğine) Japon ve Batı Alman paralarının revalüe edilmesini, NATO bütçesine diğer ülkelerin daha fazla katkıda bulunmasını, vb. Paris'e Bonn'a, Roma'ya, Londra'ya Tokyo'ya zorla dayatmaya kalkıştılar. Dolayısıyla buhran ABD'den dört bir yana ilk sıçramalarını yaptı. Derken, Amerikan askeri saldırganlığının doruğu olan Hindiçini'de yenilgi geldi. Kamboçya ve Vietnam'dan çekilişle birlikte, 1964 sonrasının dev savaş bütçesi hızla kısıldı; devletin askeri siparişleri durdu... Ve büyük ölçüde askerileştirilmiş, "savaşa alıştırılmış" bulunan otomotiv sektörü ile onun havadaki benzeri uçak yapım sanayisi altüst oldu. Bu daralma Amerikan ekonomisinin tümünü içine aldığı gibi, Washington problemlerini başkalarına aktarmada ısrar ettikçe, giderek emperyalist sistemin bütün uluslararası ilişkiler ağının karışmasına dönüştü. Sanayi ürünlerinin fiyatlarında çarpıcı artışlar, 1960'ların sonlarında ve 1970'lerin başlarında ortaya çıktı.

(DEVAMI YARIN)

Adalet...

(Baştarafı 1. sayfada)

met kuvvetlerini hedef alan bir isyan hareketi olduğunu vurgulayan müdahil avukatlar, polis, asker ve devlet görevlilerine karşı saldırının, jandarma alayına karşı saldırının, hükümet binasına saldırının, isyan bayrağı çekmenin olaylar sırasında atılan sloganların Kahramanmaraş olaylarının bir isyan olduğunu gösterdiğini belirttiler.

"K.MARAŞ OLAYI TEK TARAFLI BİR KATLİAMDIR"

K.Maraş olayının iki tarafın karşılıklı birbirini katletmesi değil, tek tarafın diğer tarafı Çiçek Sineması provokasyonu yaparak iki devrimci öğretmeni öldürerek cenaze törenine saldırarak, cihat çağrısı yapıp Yürükselim Mahallesini kuşatarak Alevi ve solcu halkı katletme biçiminde geliştiğini belirten müdahil avukatlar "Keşiflerin de gösterdiği gibi saldırının kalıntıları hâlâ isyan ve katliamı anlatan bir anıt olarak durmaktadır. Terkedilmiş, yakılmış, virane olmuş duvarları kurşun izleriyle dolu olan evler Alevi ve solcuların evleridir" dediler.

İSYAN VE KATLİAMI PLANLAYAN VE ÖRGÜTLEYEN MHP'DİR

İsyan ve katliamın planlı olduğunu ve bir örgüt tarafından tertiplendiğini vurgulayan müdahil avukatlar bunun olgularını da şöyle sıraladılar:

"MHP 1968 yılında yurdun çeşitli yerlerinde kurduğu 28 komando eğitim kampında yetiştirdiği militanlarla yurt çapında bir anarşi ve terör hareketi örgütlemeye girişti. 1972 yıllarında bu terör örgütü devletin içine sızan kollarının da yardımıyla etkisini ve eylemlerini giderek arttırdı.

"CHP'nin iktidara gelmesi MHP açısından devlet içinde elde ettiği menfaatlerin kaybedilmesi işlediği cinayet ve terör suçlarının açığa çıkması durumunu ortaya çıkardı. MHP yanlısı ülkücü militanlar devlet kuvvetlerince takibe başlandı. Birçok cinayetin, katliamın ülkücü failleri suç delilleriyle yakalanarak mahkemelerde idamla yargılanmaya başlandılar. MHP hakkındaki bir çok suç duyurusu talepleri mahkemeler ve savcılıklarca Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildi. Kapanma tehlikesi ve hesap sorulması gündeme gelmişti.

"Bu durum MHP'yi telaşlandırdı ve onu kesin hesaplaşmaya itti. Ya devlet başa ya kuzgun leşe politikası MHP'nin resmi politikası haline geldi. Ne edip ne yapıp CHP hükümetini devirmek gerekirdi. Bunu en başta Türkeş olmak üzere bütün MHP yöneticilerinin açıklama ve demeçlerinde görebiliriz."

BÜTÜN DELİLLER MHP'NİN SUÇLU OLDUĞUNU GÖSTERİYOR

Müdahil avukatlar olaylar öncesi MHP'nin CHP hükümetine karşı tutumunu özetledikten sonra, olay anındaki olguları da şöyle sıraladılar:

"Birincisi, bütün mahallelerde MHP'nin üç hilalli parti bayrağı isyan ve katliam bayrağı olarak kullanıldı.

"İkincisi, üç hilal ve duvarlara yazılan MHP, Türkeş'in anasının babasının adı işaret ve parola olarak kullanılmıştır.

"Üçüncüsü, birçok MHP'li üye, yönetici ve taraftar isyan ve katliamda elebaşılık etmiştir.

"Dördüncüsü, gerek isyan ve katliamın hazırlanmasında, gerekse katliam sırasında MHP'nin yan kuruluşları aktif rol almışlardır.

"Beşincisi, katliamcılar olaylar boyunca MHP'ye ait sloganlar bağırmışlardır."

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNULMASI İSTENDİ

Müdahil avukatlar esas hakkındaki görüşlerini ortaya koyduktan sonra MHP'nin hükümeti devirmek amacıyla TCK'nın 168. maddesinde anlamını bulan bir çete oluşturmak, Kahramanmaraş'ta isyan ve katliama sebep olduğu ve bu nedenle TCK'nın 168. maddesi delaletiyle 149/1-2' maddelerinde belirtilen suç ortaya çıktığından, bu parti ve yöneticileri hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunularak "Bu davada sanık olarak yargılanan MHP ile ÜGD yöneticileri ve olaylarda ellerinde MHP bayraklarıyla gruplara önderlik edenlerin de TCK'nın 168. maddesi delaletiyle, TCK'nın 149. maddesinin uygulanmasını, müvekkillerimizle ilgili diğer sanıklar için ise TCK'nın 149/2-3'ünün unsurlarının gerçekleştiği ve bunların uygulanmasını, müvekkillerimizin maddi ve manevi destekten yoksun kalmalarına ilişkin tazminat haklarımızın saklı kalmasına ve tanıkların vekalet ücretine mahkum edilmelerine karar verilmesini müdahiller adına saygıyla dileriz" dediler.

CHP DE MHP HAKKINDA SUÇ DUYURUSUNDA BULUNULMASINI İSTEDİ

Müdahil avukatlar hakkındaki iddialarını ortaya koyarken MHP'nin olaydaki sorumluluğun sergilenmesi sırasında MHP'li sanıkların vekili Av. Özdemir Akı söz aldı ve "MHP'nin olayla bir ilgisi bulunmadığını, bu nedenle müdahillerin MHP ile ilgili sözler söylemesinin engellenmesini" istedi. Mahkeme Heyeti Özdemir Akı'nın bu talebini oybirliğiyle reddetti. Müdahiller esas hakkındaki görüşlerini ortaya koymaya devam ettiler.

Türkiye İşçi Köylü Partili müdahil avukatların esas hakkındaki görüşlerini okuyup bitirmesinden sonra CHP Genel Sekreterliği adına davaya müdahil olarak katılan Av. Emin Değer'in esas hakkındaki iddiası okundu.

Av. Emin Değer, posta ile gönderdiği yazıda, o gün hükümette olan CHP'yi zayıf göstermek için parti binasının yakıldığını belirtiyor. Değer yazısında, olayların esas sorumlusunun MHP olduğunu vurgulayarak, Siyasi Partiler Yasasına göre işlem yapılması amacıyla, MHP hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasını talep etti.

Çalışanlar...

(Baştarafı 3. sayfada)

Öte yandan Emekli Sandığı Personeli Haklarını Koruma Derneği (Emperson) Başkanı Ahmet Öztürk, bazı grupların çeşitli günleri bahane ederek eylem yapmalarını eleştirdi. Gazetemizin sorularını cevaplayan Öztürk, 30 Nisan ve 2 Mayısta bazı grupların eylem yapmasını, memurları işyerini terketmeye zorladıklarını ancak başaramadıklarını belirterek, şöyle konuştu: "Bu eylemlere katılmayan çalışan arkadaşlarımıza [illegible] saldırdılar. Ancak en fazla propaganda yapanlar, işlerinde [illegible] çalışıyorlardı. Daireyi terketmediler.

"Bunlar gözaltına alınmaları da savunmuyorlar: Bir kız arkadaş alınmıştı. [illegible]

"Biz mücadele etmeyelim demiyoruz. Daha akılcı eylemler konulmalıdır. Yerli yersiz eylemlerle baskıyı artırmanın bir bir anlamı yok."

Öztürk grupların eylemlerinden daire içindeki komandoların yararlandığını söyledi.

Öte yandan, Ahmet Şanver Doğu'nun Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne atandığı bildirildi.

MHP'liler, TİKP Bakırköy İlçe yöneticilerinin evlerine kadar izliyorlar

İSTANBUL(ÖZEL)

MHP'liler TİKP Bakırköy İlçe yöneticilerinin evlerini tehdit etmeye devam ediyorlar.

Komandolar TİKP Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek ve Yönetim Kurulu Üyesi Kemal Sezer'in evine 8 Mayıs gecesi gelerek apartmanın iç duvarlarına "ÜGD" ve "TİT" (Türk İntikam Tugayı) sloganlarını yazdılar. Ertesi gece yine eve gelen komandolar bu sefer daha büyük harflerle "ÜGD" ve "Komünizme Hayır" diye yazdılar.

Yirmi gün kadar önce de takip edildiklerini ve evlerinin duvarlarına aynı şekilde yazılar yazıldığını belirten TİKP Bakırköy İlçe yöneticileri, Kaymakamlığa ve Valiliğe başvurduklarını fakat şimdiye kadar bir sonuç alamadıklarını söylediler.

THY işçileri...

(Baştarafı 3. sayfada)

dan sonra, ancak hafta sonunda başlayabileceği belirtiliyor.

Bu arada Ulaştırma Bakanı Hüseyin Özalp, uçak biletlerine yüzde yüzlük bir zam yapılacağını söyledi.

TARTIŞMALAR SÜRÜYOR

Öte yandan Hava-İş'le içinde sözleşmeden hoşnut olmayanların çoğunlukta olduğu, Hava-İş Genel Başkanı İbrahim Öztürk'ün de istedikleri gibi bir sözleşme imzalayamadıklarını belirttiği kaydediliyor. Sözleşmenin imzalanması nedeniyle topluca Ankara'ya giden Hava-İş Yürütme Kurulu üyelerinin bugün İstanbul'a dönerek sendika üyelerine daha geniş bilgi vermesi bekleniyor.

Libyalı...

(Baştarafı 1. sayfada)

için de 5 kişilik bir komite oluşturulduğunu ve tüm işleri bu beş kişinin yürüteceğini söylediler. Elçilikte yapılan oylama sonucu seçilen "Halk Komitesi" şu kişilerden oluşuyor:

Dr. Omran El Fitri Isa (Komite Başkanı, Sekreter), Musa Mahiyun (yeni Başkonsolos), Muhammet Necip Nasrat (kültür işleriyle görevli üye), Halil Muhammet Halife (enformasyonla görevli üye) Ali Mansur El Zeyyani (mali işlerle görevli üye).

Elçilikteki işgal sırasında öğrenciler ellerinde Kaddafi'nin resimleri ve kitaplarıyla slogan atarken, duvardaki pankartlarda Kaddafi'nin sözleri bulunuyordu.

Dev-Solcuların...

(Baştarafı 3. sayfada)

Yaşar" lakabıyla tanınan Nuray Özmen adlı kumarhane sahibinin hedef gösterdiği anlaşılmıştır. Bu kişinin Dev-Sol adlı sahte solcu çeteyle ilişkisi tüm Fener halkı tarafından bilinmektedir. Ayrıca bu ilişki Fener Temsilciliğimize yapılan saldırı olayı ile ilgili olarak mahkeme kayıtlarına da geçmiştir."

TİKP Fatih İlçesinin açıklamasında karakola başvuran gençlerin de saldırganlarla birlikte gözaltına alınması eleştirildi. Açıklamada tüm Fener halkının saldırganlara karşı elbirliği yapması istendi.

AP Üsküdar...

(Baştarafı 1. sayfada)

İsmail Güney

Senelerce Beylerbeyi ve birçok spor kulüplerinde idareci olarak aktif görevlerde bulunan, İlçe İdare Kurulu 2. Başkanı olan İsmail GÜNEY'in Altunizade Anadolu Spor Sitesi Amirliğine getirilmesi partimiz açısından yararlı olacaktır.

Sadi Kizır

Bağlarbaşı spor salonlarında görev yapmakta iken CHP hükümeti döneminde işine son verilmiş bulunan İlçemiz Gençlik Kolu Yönetim Kurulu üyesi Sadi KİZIR'ın Altunizade Anadolu Spor Sitesi Amir Yardımcılığına getirilmesinde fayda vardır.

Cengiz Kürtül

Anadolu Gençlik Kulübünün, genç takımından yetişmiş ve A takımında da futbol oynamış bulunan spor bilgisi bulunan İlçemiz Yönetim Kurulu Sekreter üyesi Cengiz KÜRTÜL'ün Bağlarbaşı Spor Salonları Amirliğine getirilmesi partimiz açısından yararlıdır.

Turan Durkaya

Bağlarbaşı spor salonlarında görevli iken, CHP hükümeti döneminde Mithatpaşa Stadına temizlik işçisi olarak sürülen ve halen bu görevde bulunan ayrıca ilçemizi temsilen İl Gençlik Kolu Yönetim Kurulu üyesi bulunan Turan DURKAYA'nın Beylerbeyi Spor Tesislerine amir olarak getirilmesi elzemdir.

S.S.Kurumu Üsküdar Dispanseri:

Ilgen Bedirzel

Halen Üsküdar Dispanserinde şef olarak görev yapmakta olan, koyu bir partili olarak bilinen İlgen BEDİRZEL'in aynı dispanserin İdare Müdürlüğüne atanması yararlı olacaktır.

Cengiz Salman

Halen dispanserde memur olarak görev yapmakta olan, eskiden beri AP'li olarak bildiğimiz güvenilir bir kişi olduğundan aynı yerde ayiniyat memurluğuna atanmasında yarar vardır.

Hudut Sahilleri Sağlık Genel Müdürlüğü:

Adnan Sakarya

Doktor, halen genel müdür muavini, Adalet Partisi eski Beykoz İlçe Başkanlığını yapmış bulunan Doktor Adnan SAKARYA'nın Genel Müdürlüğe atanması yararlı olur.

Hakkı Yener

Daire başkanı iken son CHP hükümeti döneminde Ankara'ya sürgün edilen AP'li olarak bilinen Hakkı YENER'in eski görevi olan daire başkanlığına atanması yararlı olacaktır.

Ahmet Aygün

Kadrosu şoför olduğu halde CHP döneminde hademe ve temizlik işlerine alınmış bulunan faal üyelerimizden ve halen delegemiz bulunan Ahmet AYGÜN'ün şoför olarak görevlendirilmesinde fayda vardır.

Toprak Mahsülleri Ofisi

Faik Şahin

H.Paşa Hububat Şube Müdürlüğünde daimi işçi olarak çalışırken son CHP hükümeti döneminde odacı kadrosu ile kızağa çekilmiştir. Partimizin faal üyesi ve partili muhtarın oğlu olan 10 senedir aynı yerde çalışmakta olan Faik ŞAHİN'in acilen atölyede usta veya makinist olması faydalı olur.

Türkiye Zirai Donatım Kurumu Genel Müdürlüğü:

Ali Rıza Özaydın

Eski Kayseri Bölge Müdür muavini, ve Balıkesir Bölge Müdürü iken son CHP hükümeti döneminde memur olarak kızağa alınmış bulunan Ali Rıza ÖZAYDIN'ın TZDK İstanbul Bölge Müdürlüğüne atanmasında fayda vardır.

Selahattin Gönen

Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi, askerlik görevini yapmış 7 yıllık memur hizmeti bulunan son CHP hükümeti döneminde statüsü alınmış, bölgenin personel şefliğine atanması faydalı olur.

Hasan Kayıkçı

Bölge müdürlüğü atölyesinde şoför iken CHP hükümetinde mutfağa alınmış ve ailece koyu bir partili olup partimiz delegesidir. Çok faal bir elemanımız olan Hasan KAYIKÇI'nın eski görevi olan şoförlüğe getirilmesi şarttır.

NOT: 1977 yılı 5 Haziran genel seçiminde, 1977 yılı 11 Aralıkta yapılan mahalli seçimlerde ve 1979 yılı 14 Ekim seçimlerinde, seçim çalışmalarında hizmeti geçen bahsi geçen seçimlerde seçim günü sandık başında başkan, asil üye ve müşahitlerden görev yaptıklarına dair resmi belgeleri elimizde bulunan partimizin faal üyelerinden şu ana kadar iş talebinde bulunan 142 kişi mevcut olup çeşitli mesleklere mensup tahsil derecelerine göre devlet teşekküllerinde işe girmek için sıra beklemektedirler. Bakanlıklarımız tarafından İstanbul ili için tahsis edilecek olan kadrolardan yıllardır bu hususlarda ihmal edilmiş bulunan Üsküdar ilçesi teşkilatımızın bu husustaki hakkının başkanlığınız tarafından mutlaka dikkate alınacağı kanaatiyle inancımızın sonsuz olduğunu beyan eder saygılar sunarız.

Sekreter Cengiz KÜRTÜL

ADALET PARTİSİ ÜSKÜDAR İLÇE BAŞKANI
Beşir AVCI

AP, Bilgiç'in...

(Baştarafı 1. sayfada)

parti liderinin soruna çözüm aramak için biraraya gelmeleri ihtimalini güçlendireceğini savunuyorlar.

DERTLEŞME TOPLANTISI

Millet Meclisi Genişletilmiş Danışma Kurulu da, dün Başkan Cahit Karakaş'ın önerisi üzerine toplandı. Grup Başkanvekillerinin yanı sıra Millet Meclisi başkanvekillerinin de hazır bulunduğu toplantıda Karakaş'ın bazı günler Millet Meclisinin çalıştırılmasıyla gündemde bekleyen yasa teklif ve tasarılarının görüşülmesini önerdiği belirtildi. Ancak karşı görüş olarak turlardan sonra Millet Meclisinin zaten otomatik olarak toplandığı, ancak partilerin ve parlamenterlerin ilgi göstermemesi yüzünden çalışma yapılamadığının ifade edildiği öğrenildi. Bir sonuç alınamadan dağılan toplantıdan sonra, bir açıklama yapan Karakaş toplantının bir dertleşme, sohbet toplantısı olduğunu söyledikten sonra, "Cumhurbaşkanlığı sorunu, 1 nolu meselemizdir. Buna ağırlık verilmesi konusunda hepimiz hemfikiriz. Ancak gündemde bekleyen, tasarı ve teklifleri görüşmek üzere Millet Meclisinin neden toplanamadığını tartıştık" dedi.

Saldırganı engellemek isteyen polisler açığa alındı

KONYA (ÖZEL)

KONYA Emniyet Müdürü Hamza Esin MHP'li komandoların bir kahvehaneye yaptıkları saldırıyı engellemek isteyen iki polis memurunu açığa aldı.

3 Mayıs günü 500 kadar MHP'li militanın Töb-Der Konya Şube Lokalinin altında bulunan Kaya Bilardo-Bezik salonununa yaptığı silahlı saldırıyı, havaya ateş ederek engellemek isteyen görevli polis memurları Ömer Kebapçıoğlu ve Şevki Bektaş görevlerini ihmal ettikleri gerekçesiyle açığa alındı.

Turan Arık adlı öğrencinin MHP'lilerce öldürüldüğü olayda saldırganları dağıtmak için büyük çaba sarfeden polis memurlarının açığa alınmasına çevredeki esnaf tepki gösterdi.

Polis memurlarının tekrar görevlerine alınması için esnafın valiye başvuracakları bildiriliyor.

Komandolar...

(Baştarafı 1. sayfada)

evinden çıkıp otomobiline bindiği sırada iki komandonun silahlı saldırısına uğradı. Avukat, aldığı 11 kurşun yarasıyla can verdi. Olay üzerine bir açıklama yapan Emniyet Müdürü, görgü tanıklarının ifadelerine dayanarak bir kişinin gözaltına alındığını belirtti. Ankara Hukuk Fakültesi mezunu üç çocuk babası Avukat Ahmet Temel Aydınoğlu 1978 yılında Trabzon Halkevi Başkanlığı yapmış, Cumhuriyet Halk Partisi Hukuk Bürosunda da çalışmıştı.

TRABZON BAROSU'NUN AÇIKLAMASI

Avukat Aydınoğlu'nun öldürülmesi üzerine bir açıklama yapan Trabzon Barosu "Saldırılar savunmanın mensupları avukatları yıldıramayacaktır" dedi. Açıklamada şunlar belirtildi:

"Son zamanlarda yurt çapında avukatlara karşı yapılan silahlı saldırıların büyük bir tırmanış gösterdiği kamuoyunca bilinmektedir. Katil çeteler savunmanın mensupları avukatlara yönelik saldırılarla aslında hukuka saldırmaktadırlar. Bu saldırılar savunmanın mensupları avukatları yıldırmayacaktır. Dileğimiz bu saldırıyı yapan katillerin bir an önce yakalanmasıdır. Değerli arkadaşımız A.Temel Aydınoğlu'nun maddi varlığından yoksun bırakılan Baromuz onun manevi varlığını daima yaşatmaya çalışacaktır."

TRABZON GAZETECİLER CEMİYETİ DE OLAYI KINADI

Trabzon Gazeteciler Cemiyeti de olayı sert bir dille kınayarak katillerin bir an önce yakalanmasını istedi. Trabzon Gazeteciler Cemiyeti, A. Temel Aydınoğlu'nun eşine ve Baroya birer başsağlığı telgrafı göndererek olaydan duyulan üzüntüyü belirtti.

MHP'LİLERİN DAHA ÖNCE TEHDİT ETTİĞİ MOBİLYACI ÖLDÜRÜLDÜ

MHP'li komandoların tehditleri yüzünden Ankara Uluğbey Mahallesini terketmek zorunda bırakılan mobilyacı Mehmet Canoğlu Hüseyin Gazi Mahallesindeki dükkanında öldürüldü.

25 yaşında ve evli olan Hüseyin Canoğlu, komandolar tarafından birçok kez tehdit edilmişti. Canoğlu'nun evine bir seferinde Sarı Mehmet isimli bir komando gelmiş, kendisine doktor süsü vererek içeri girmek istemişti.

Bu arada Uluğbey Mahallesinde [illegible] Hasan Korkmaz ve Ekrem adlı bir şahıs ile beraber dolaştığı, onlara yazı sildirdiği öğrenildi. Ekrem isimli komandonun beyaz saplı bir silah ile dolaştığı biliniyor.

Geçen hafta da Uluğbey İlkokulunu basan komandolar ileri ci olarak bilinen üç öğretmeni dövmüşlerdi. Öğretmenlerin dövülmesine karışan komandolardan birinin isminin Nusret olduğu bildirildi.

SALİH HİLMİ GELEN ÖLÜ BULUNDU

Emekli Sandığı Sosyal Güvenlik Dairesi Başkanlığında Şube Müdürü olarak görev yapan Salih Hilmi Gelen ölü olarak bulundu.

40 yaşlarında olan Salih Hilmi Gelen 6 Mayıs tarihinden beri kayıptı. Gelen, cumartesi günü Ankara'nın dışında ölü olarak bulundu. Olaya savcılığın elkoyduğu, ancak ölüm nedeni hakkında bir açıklama yapılmadığı öğrenildi.

ADANA CEZAEVİNDE BİR BAŞGARDİYAN ÖLDÜRÜLDÜ

Adana Cezaevi başgardiyanlarından Halil Saygılı cezaevindeki işine giderken kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu öldü. Başgardiyanın sağ görüşlü olduğu bildirildi.

KONYA'DAKİ SİLAHLI ÇATIŞMADA 1 KİŞİ ÖLDÜ, 3 KİŞİ YARALANDI

Konya'nın Ermenek ilçesine bağlı Gökçeken köyünde iki grup arasında çıkan siyasi tartışma silahlı çatışmaya dönüşünce Hasan Taşkın adlı yurttaş olay yerinde öldü. Çatışmada Mehmet Atay, Dede Yıldız ve Süleyman Ayyıldız adlı kişiler de ağır yaralandılar. Olaya adı karışan 4 kişiden ikisi yakalanarak gözaltına alındı. Kimlikleri belirlenen diğer iki kişinin de yakalanmasına çalışıldığı bildirildi.

MALATYA'DA EVLER KURŞUNLANDI

Malatya Yeşiltepe ilçesinin, Cumhuriyet Mahallesinde işçilerin kaldığı bir ev geceyarısı bombalandı. Evde büyük hasar meydana getiren patlamada can kaybı olmadı.

Malatya'nın Dağ Mahallesinde de Alevi ve Sünni yurttaşların oturdukları bir semtte evler geceyarısı kurşunlandı. Mahalle halkı bunun Alevi-Sünni çatışması yaratmak için yapıldığını [illegible] "geçmiş olsun" dediler. Yurttaşlar, "Bizi birbirimize [illegible] çatıştırmak istiyorlar. Uyanık olalım" şeklinde konuştular.

MHP'LİLER BELEDİYEDE ÇALIŞAN BİR İŞÇİYİ AĞIR YARALADILAR

MHP'liler Ankara Belediyesinde çalışan Recep Satılmış adlı bir işçiyi evinin önünde silahla yaraladılar. Akdere, Peyamisafa, Bademlidere No: 279'da oturan Recep Satılmış yanında annesi ve kardeşi ile birlikte evine gelirken silahlı saldırıya uğradı. İşçi, bacağından belinden ve baldırından yara aldı. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine kaldırılan Recep Satılmış'ın sağlık durumunun ağır olduğu bildirildi.

MHP'LİLER DOLDURULUNCA SİVAS ATATÜRK LİSESİNDE OLAYLAR [illegible] ARTTI

Sivas Atatürk Lisesinde Okul Müdürünün değiştirilip yerine Şehabettin Bilici'nin getirilmesi ve MHP'li öğretmenlerin kışkırtmalarıyla olayların arttığı bildirildi. İdarenin yanlı tutumu ile birlikte, AP hükümetinin kurulmasından sonra okula alınan rehber öğretmen ve aynı zamanda Sivas olayları sanığı Abdullah Çakır, Cemaliye Acungil, Avni Berkayrak, Bahattin Işık, Önmen Kendirli isimli öğretmenlerin olayların çıkmasında etkili oldukları belirtildi.

23 Nisan'da lisede meydana gelen olayların öğretmen Cemaliye Acungil'in komandoları kışkırtması sonucu çıktığı bildirildi.

7 Mayıs günü de komandolar öğrencilere saldırdılar ve okulun karşısına "Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız" şeklinde yazı yazdılar. Mustafa Yağmur adlı geçen yıl okuldan atıldığı halde yeniden alınan komando olaylar sırasında Reşat Aydın isimli öğrenciye arkasından saldırarak dövdü. Okul Müdürü Şehabettin Bilici ise olayı nöbetçi öğretmenlerin çıkardığını iddia etti. Olaydan sonra, sol görüşlü öğrenci ve öğretmenlerin gözaltına alındığı ve baskı yapıldığı bildirildi.

Bu arada, Sivas Valisinin, daha önce okuldan atılan komandoları sözlü emirle yeniden öğrenci olarak kabul ettirdiği öğrenildi.

DEĞİNMELER

necati güngör

Yazmak, düşünmek...

İnsanlık tarihini en çok etkileyen dört kitap da Ortadoğu toprağından çıkmıştır. Zebur, Tevrat, İncil ve Kur'an... Buna karşılık felsefe tarihi Batılı düşünce adamlarından oluşur baştan başa.. Ya yazın alanında? Ortadoğu'nun, din kitapları kadar dünyayı etkilemiş bir şiiri, bir romanı var mı? Yok. Bunun nedenleri üzerinde düşünmek gerekiyor.

Sözü Türkiye yazınına getirmek istiyorum: Bizim düşünce adamlarımızın biricik beslenme kaynağı yine Batı olmuştur. Felsefe alanına bakınız, öyledir. Hukuk, iktisat, sosyoloji alanlarında yine öyle... Bu Batı gölgesi kuşkusuz ki yazın dünyamızı da karartmış, evrensel ölçülerde, başkalarını etkileyecek çapta yazar yetiştirmekte geç kalmışız.

Bizim yazarlarımız 'düşünce adamı' olamamışlardır. Bunun için de dünyaya, insana, insanlığın nereden gelip nereye gittiği üstüne bir yorum getirememiştir. Bırakın dünyayı, toplumu ve insanı yorumlamayı; yazdığı, hem de araba dolusu yazdığı türe ilişkin özgün bir görüşü bulunmayan 'yazın adamını' saymakla bitiremezsiniz.

Bu yargı Türkiye yazınının bütün dönemleri için geçerli olmakla birlikte, Cumhuriyetten sonra bir genleşmeye tanık oluyoruz. Örneğin Nazım Hikmet'in dünyaya bakışındaki rahatlığın nedeni, kafasındaki düşüncelerin berraklığında aranabilir. Nazım Hikmet yalnızca bir şiir adamı değildir. Aynı zamanda bir düşünce adamıdır o. Kendisinden önceki büyük yazarların sırtına hangi noktalarda basıp yükselebileceğini iyi düşünmüştür. Şiir, roman, öykü alanlarında, bu türler üzerine özgün değerlendirmeleri vardır Nazım Hikmet'in. Yalnızca bu dallarda değil, tiyatro ve resim gibi klasik, sinema gibi yeni sanat türleri üzerinde de kafa yoran bir insandır. Kemal Tahir ile Memet Fuat'a yazdığı mektuplar, Nazım Hikmet'in düşünürlüğünün, eleştirmenliğinin birer kanıtıdır. "Kemal Tahir'e Mektuplar"ın düzeyi doğallıkla daha yüksektir. Bu mektuplarda, kimi yazın sorunları daha üst düzeyde ele alınır. Memet Fuat'a yazdıkları ise, adeta bir öğretmenin öğrencisine yazdığı ders notları niteliğindedir. Öyküye, şiire, eleştiriye yeni başlayanların mutlaka okumaları gereken bir el kitabı da denebilir.

Kemal Tahir de bu soydan bir yazar. O'nun düşünce adamlığı, yazın adamlığıyla atbaşı gider her zaman. Romancılığımızdaki asıl önemi de bundan, düşünen yazar olmasından ileri gelir Kemal Tahir'in. kimi yerleşik yargıları sarsmasaydı, önyargıların yerine kuşkuları getirmeseydi bunca önemli bir yazar olabilir miydi Kemal Tahir? Hiç sanmıyorum.

Özellikle son yıllarda roman, öykü ve şiir yazan insanlar, gerek kendi türleriyle ilgili, gerekse kendi yaratımları dışındaki olgulara ilişkin konularda kafa yormayı yoğunlaştırdılar. Yazınımızda düşünce birikimine doğru bir açılım var. Cemal Süreya'nın "Şapkam Dolu Çiçekle" adlı yapıtını, bu birikimin temel taşlarından biri olarak görebiliriz. Cemal Süreya kendinden önceki ve kendi çağdaşı birçok yazarı, ozanı yerli yerine oturtmaya çalışıyor. Sözgelimi bir dönemin yazınını etkilemiş bir eleştirmen diye tanıdığımız Ataç'ın Batı yazınını ne denli bildiğini sergilemesi oldukça ilginç. Süreya'nın dinamik beyninin yanıbaşında duyarlılıkla çarpan ozan yüreği yer alıyor. Kişilere, olgulara yaklaşımında (sözgelimi İkinci Yeni ozanlarına karşı) öznellik yok değil; ama bir eleştirmenin kuralcı yöntemlerinden yola çıkmadığı için bu "öznellik" onun özgünlüğü oluyor.

Düşünen bir yazın eri olarak burada Demirtaş Ceyhun'u da anmak zorundayız. Ceyhun'un daha önceleri, öykücülüğün dışında ülke sorunlarıyla ilgili yapıtlar verdiğini görüyoruz. "Yağma Edilen Türkiye", "Haçlı Emperyalizm". Son yıllarda, özellikle Türkiye'deki ve genel olarak dünyadaki kentlileşme olgusu üzerinde düşünce üretmeye başladı Demirtaş Ceyhun. Bu alanda kendine özgü yargılar attı ortaya; birtakım sorular getirdi. "Yeni Bir Dev" adlı deneme kitabı Ceyhun'un bu düşüncelerini içerir. Öte yandan önyargıların Yüzyıl ve Edebiyat"ta ise, "edebiyat bilimdir" savıyla karşımıza çıkıyor. Yazın adamının siyasayla ilişkileri noktasında -siyasanın da içinde yer almış bir kişi olarak Demirtaş Ceyhun, en yürekli çizgiyi izliyor. Ülkemizde Jdanov'culukla bilinçli, kararlı ve tutarlı kavga eden tek yazar diyebiliriz Ceyhun için. Koşullanmış kafalar toplumunda böyle bir kavganın eri olmak, gerçekten zor iş. Demirtaş Ceyhun bu zorluğun üzerine gidiyor.

Burada adını saymak zorunda olduğumuz başka yazarlar da var. Bir Hilmi Yavuz, bir Selim İleri, Nedim Gürsel...

Ozan Hilmi Yavuz'un "Roman Kavramı ve Türk Romanı" ile "Ulusal Kültür ve Felsefe" adlı deneme yapıtları kültür dünyamızın vazgeçilmez yapıtlarıdır. Şiir adamı Yavuz'un, sanat, yazın ve kültür konularındaki ilginç saptamalarıyla, kimi yazarlarımız hakkındaki özgün yargıları yer alır bu yapıtlarda.

Selim İleri ise, "Çağdaşlık Sorunları" adlı kitabında sevdiği, sevmediği birçok yazarla adeta bir hesaplaşmaya girişir. İleri, kendi 'çağdaşlık' ölçütleriyle romanlarda, öykülerde çağdaşlık-çağdışılık öğelerini yakalamaya çalışır. Ömer Seyfettin, Hüseyin Rahmi, Halide Edip'te yakalandığı ipuçlarından önemli yargılara varır. Sözgelimi Ömer Seyfettin'de bulduğu faşizan ipuçları oldukça düşündürücüdür. Şurdan burdan kimi tepkiler çektiyse de İleri'nin Ömer Seyfettin hakkındaki yargılarına, yazılı bir yanıt verilmedi...

Buraya dek saydıklarımızın dışında da düşünce üreten yazarlarımız var elbet. Tahsin Yücel'i, Nedim Gürsel'i, Attila İlhan'ı söyleyebiliriz. Ve daha başkaları...

Yerleşik yargıları ya da başka yazarları değerlendirmek bilgi, kültür işi olduğu kadar, biraz da yüreklilik işi bana göre. Düşüncelerini kendine saklayan yazardan, yazına da, topluma da pek hayır gelmez sanıyorum.

660. ölüm yılında

Yunus Emre

İsmail Aydoğmuş

Yunus, miskin Yunus, deli Yunus, divane Yunus, kimdir bu Yunus? Ocak başlarında, düğünlerde, sohbetlerde, ayinlerde dillerden düşürülmeyen, belki çok yakınımızda duyduğumuz ama tam tanıyamadığımız Yunus kimdir acep? Onu böyle dillerde gezdiren, ta yüzyıllar ötesinden günümüze dek yaşatan kudret nedir?

Anadolu'nun içine kök salmıştır Yunus. Nereye giderseniz gidin, onun adına birer ziyaret yeri bulursunuz. Konuştuğunuz her Anadolu köylüsü "Yunus bizim buralardandır" der. Bugün Türkiye'nin 19 yerinde Yunus adlı bir köy ya da kasaba bulabilirsiniz.

Yunus'u tanımak için kütüphanelerdeki kitapların tozlu sayfalarını karıştırmak yerine onu en iyi halktan, halk içinde varolan nitelemelerden, söylencelerden öğrenebilirsiniz.

13. yüzyılda Hacı Bektaş Veli, Horasan'dan Anadolu'ya gelip yerleştikten sonra tekkesinin ünü tüm çevreye yayılır. Dört yandan müritler, dava erleri gelmeye, büyük meclisler oluşturmaya başlar. Yoksullar gelip nasip alır, dönerler.

O dönemde Sivrihisar yakınlarında Sarıköy denilen yerde Yunus adlı birisi yaşamaktadır. Yoksul Yunus ekincilikle uğraşır. Bir vakit kıtlık olur, ekinler baş tutmaz. Yunus da herkes gibi bu tekkeyi duymuştur. Kimsenin bu kapıdan boş dönmemesi nedeniyle gidip yetinecek kadar bir şeyler istemeyi düşünür. Eli boş gitmemek için de öküzüne dağdan alıç yükleyip Suluca Karahöyük'e doğru yola koyulur.

Oraya varınca Hacı Bektaş Veli huzuruna çıkar. Armağanını sunup "Ben fakir bir kimseyim. Bu yıl ekinimden bir nesne alamadım. Ümidim ki şu yemişi alıp karşılığında buğday veresiniz, biz de aşkunuza dua edelim" der. Hacı Bektaş "Öyle olsun" diyerek abdallarına işaret eder; alıçı paylaşıp yerler. Yunus birkaç gün orada eğlenir. Gidecek olunca Hacı Bektaş'a haber verirler. O da "Sorun bakalım ne ister, buğday mı, nefes mi verelim" der. Sorarlar Yunus'a, "Ben nefesi neyleyim, bana buğday gerek" diye yanıtlar. Hacı Bektaş, "Varın Yunus'a söyleyin, alıçının her tanesi için iki nefes verelim" buyurur. Yunus "Nefes karın doyurmaz, benim arkada açlarım var, bana buğday gerek" diye üsteler. Onu razı edemezler. Buğdayı alır, tekkeden çıkar. Köyüne varmadan aklı başına gelir. "Ne ettim, neyledim, nasibimi teptim" der ve geriye, tekkeye döner. Ama iş işten geçmiştir. Hacı Bektaş, nasip alması için onun Taptuk Emre'ye gidip kırk yıl hizmet etmesi gerektiğini söyler. Yunus Taptuk'un kapısına sığınır, kırk yıl ona dağlardan kucak dolusu düzgün odun taşıyarak hizmet eder. En sonunda sırra erer, ulular dergahına katılır.

Evet o dönem Selçuklu İmparatorluğunun devrildiği, Anadolu'ya azgın Moğol saldırılarının olduğu 13. yüzyılın son yıllarıdır. Halk kendisini savunmak, her türlü bölünmüşlüğe son verip birleşmek, insanlık duygularını diri tutmak istemektedir. O dönemde bu mücadeleye önderlik eden, tekkelerdir. Kardeşliği, sevgiyi sağlayacak yol buradan geçer. Halk önderleri buradan yetişir. İşte Yunus Emre de Taptuk Emre adlı ulunun dergahında yetişmiştir.

Kendisi "Okuma yazma bilmem" dese de bu bir alçakgönüllülüktür. İlmi irfanı burada öğrenir, evlenir, uzunca ömür sürer. Günün birinde ölür, ardından yüzlerce Yunus doğar, yüzlerce Yunus ölür. Ama Yunus Emre ölümsüzleşir dillerde. Çünkü Yunus halktır. Şöyle der dizelerinde:

"Yanan kömür kızan demir
Örse çekiç salan benem"

Yine bir başka dizesinde de şöyle anlatıyor dünyadaki yerini:

"Bir kuluna atlar verüp avret-ü-mal çiftler verüp
Hem birinin bir pulu yok ol Rahim-ü Rahman benem"

Beş parasız yoksul ekinci Yunus, bazılarının nitelediği gibi şeriatçı da değildir. (Bkz. Yunus Emre, Hicret Yayınları). Şöyle diyor Yunus:

"Şeriat tarikat yoldur varana
Hakikat Ma'rifet andan içeri"

Yukardaki dize Şiiilikteki dört kapı inancını anlatır. Şöyledir dört kapı: Şeriat birinci kapıdır, ilk basamaktır, bir yola varmak için girilir. İkincisi tarikattır. Bunda da bir ulunun eteğinden tutmak, biyat etmek şarttır. Üçüncü ve en önemli kapı da hakikattır kı bu bir sırdır. Bunu saklamak şarttır. Sır ise halkın hak, hakkın da halk demek olduğudur. Bu sırrı saklayan dördüncü kapıyı açmış, yani marifet yapmış olur. (Bkz. Ali Balım, Pir Sultan, 1971) İşte Yunus, tarikat erenleridir ama o intikamcı değil birlikten yanadır. Halkın birbirini kırmasına karşıdır.

"İkilikten usandım
Birlik hanına kandım
Derd-i şarabın içtim
Dermanım yağma olsun"

Diğer bir şiirinde

"Gel hey canım birliğe özen
Birliktir her nefsin kalasın bozan
Behey Yunus sana söyleme derler
Ya ben öleyim mi söylemeyim de"

Birlik için söylemiştir, sevgi, dostluk için söylemiştir. O güçlü, akıcı, şevkli diliyle doğadan da esintiler taşır Yunus'un şiiri:

"Karlı dağların başında
Salkım salkım olan bulut
Saçın çözüp benim için
Yaşın yaşın ağlar mısın"

Yunus Emre İslamın yaratılış inancına karşı, güneş, hava, su, toprak dörtlüsünün birliğinden oluşan maddeye bağlamıştır insanı ve

"Her ne arar isen kendinde ara
Kudüste, Mekke'de, Hac'da değildir"

diyerek insanın doğruluğu başka yerde aramasına karşı çıkmıştır. Yunus, hocaları, mollaları da şöyle eleştirir:

"İlim ilim bilmektir
İlim kendin bilmektir
Sen kendin bilmezsin
Ya nice okumaktır

Okudum bildim deme
Çok taat kıldım deme
Eri hak bilmez isen
Abes yere yelmektir

Yunus Emre der hoca
Gerekse var bin hacca
Hepisinden iyice
Bir gönüle girmektir"

Bu kadar söze dayanır mı hocalar, beyler. Ölümünden sonra bile Yunus'un şiirlerinin okunmasını yasaklarlar. 16. yüzyılda Ebussuud Efendi fetva verir bu şiirlerin okunmaması için. Şöyle anlatır beyleri Yunus:

"Geçti beyler mürüveti
Binmişler birer atı
Yediği yoksul eti
İçtikleri kan olmuştur"

Diğer şiirlerinden birinde ise dar kafalı softalara karşı şu engin düşünceyle karşı çıkar;

"Sırat kıldan incedir
Kılıçtan keskincedir
Varıp anın üstüne
Evler yapasım gelir.

Altında gayya vardır
İçi nar ile pürdür
Varuben ol gölgede
Biraz yatasım gelir

Derviş Yunus bu sözü
Eğri büğrü söyleme
Seni sigaya çeker
Bir Molla Kasım gelir"

Onu böylesine ölümsüz kılan onun gerçekçilik, insanlık ve sevgi kokan dizeleridir. Demokratik kültür mirasımızın vazgeçilmez ozanını ölümünün 660. yıldönümünde saygıyla anıyoruz.

"Bir Garip ölmüş diyeler
Üç gün sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar
Şöyle garip bencileyin"

OKURLARDAN

Görüntü

Dokuz yüz yetmiş dokuz kışında,
Ekecik Dağı'nın yamacında,
çocuk başı büyüklüğünde
bir pencerenin önündeyim.
Uzak Yolculuklardan dönen kuşlar gibi
iniyor akşam.

Dışarda korkunç bir fırtına:
katmış önüne götürüyor,
kendisine karşı duran ne varsa..

Rüzgara kapılmış yapraklar kadar ürkek;
gökyüzü kadar rahat;
yıldızlar kadar düşünceli;
düşler kadar tarifsiz:

Bir çocuk:
miniminnacık bir kız çocuğu,
kendisini seyrettiğimden
habersiz...

Şalvarını topluyor yavrucak.
Bir köpek geliyor sonra, sakince yiyor küçük kızın,
yumruğum büyüklüğündeki pisliğini, karşıki kerpiç
duvarda.....

Yarın sanıfta,
defterine çiçekler çizecek bu kız, biliyorum.
Bu bana şiiri
ve sonsuzluğu düşündürüyor.
....
Durmasın bu fırtına;
dinmesin,
kesilmesin!
katsın önüne acılarını çocukların,
katsın önüne ötekileri de!
Götürsün gözlerimin önünden
şu görüntüyü götürsün!...
Ben onlara ötekiler diyorum.
Sen de öğren,
çabuk öğren ki yavrum,

Ekmeğimizin ve çocuklarımızın düşmanları,
hiddetinden köpürsün!...

Kemalettin KAYA
(LÜLEBURGAZ)

Kuvay-i Milliye Gençliği

Uyan gençlik...
Toprağa çocuklamasın analarımız
Satmasın vücutlarını bacılarımız
köşe başlarında.
Bu karanlık boğmasın bizi,
susturmasın panzerler
haykıran seslerimizi
Geri gelsin Kuvayı Milliye
gençliği geri,
Geri gelsin özgürlüğün
yılmaz erleri.
Uyan gençlik...!
Aksın yurdun dört yanında
bağımsızlık selleri
Antep'te, Maraş'ta, Afyon'da
Ölümü ölümle yendi bu halk
ve bu hak
kazanılmadı çabucak.
Fençlik uyan...!
Şimdi dişe diş,
Şimdi döğüşe döğüş.
Bir kavga bekliyor bizi.
Heeey, duyuyor musunuz
iki süper devlet
istemiyoruz sizi.
İstemiyoruz dolarlarınızı,
rublelerinizi.
Göğsümüzde yüreğimiz var
kor gibi yanan
Halkın sesiyiz biz
Asırlardır özgürlüğe inanan.
Uyan heeeey.....!
Halkın gençliği
Sabah olmaz belki
erken uyan!
Getir aydınlığı
Antep'e, Maraş'a Afyon'a
Salın kavga türküsünü
dört yana
Yürü gençlik
ve unutma:
Özgürlüğün, bağımsızlığın aydınlığın
en güzeli layıktır sana.

RIDVAN GÜNEL-Lüleburgaz-

günün sanat olayları

GÖSTERİ

İSTANBUL, Tünel Kültür-Sanat Evinde, 18.30'da Erol Toy'un meddah türündeki yapıtı "Düş ve Gerçek", Mehmet Esen tarafından sunulacak.

İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde 18.00'de 2. Dünya Savaşının bitişinin 35. yıldönümü nedeniyle düzenlenen toplu gösteri çerçevesinde ilk film olarak Alain Resnais'nin HİROŞİMA SEVGİLİM'i (1959) sunuluyor. Film Türkçe altyazılı.

KONSER

İSTANBUL, Avusturya Kültür Ofisi Salonunda, 18.30'da Nuri İyicil keman, Hülya Tarcan piyano ile Brahms'ın sonatlarını sunacaklar.

TOPLANTI

İSTANBUL Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Kültür Şenliği çerçevesinde bugün 15.00'de "Geçtiğimiz Yılın Yerli ve Yabancı Filmleri" konulu bir açık oturum düzenlendi. Rekin Teksoy'un yöneteceği oturuma Atilla Dorsay, Nezih Coş ve Onat Kutlar katılıyorlar.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

STÜDYO 1İN SUNUCUSU: BÜLENT ÖZVEREN

Bülent Özveren'in sunduğu Stüdyo 1'de bu hafta üç konuk var. Nükhet Duru, Barış Manço ve Ümit Tokcan. Program, konukların sunacağı şarkı ve türkülerle renkleniyor.

"Kendi işini kendin yap" bölümünde, haşerelerle mücadele konusunu Zübeyde Hanım Meslek Lisesi Ev İdaresi öğretmeni Gökçen İpek anlatacak.

ÖLÇ TART ÖYLE AL

"Ölç tart öyle al" bölümünde giyim eşyası alımı konu ediliyor. Hacettepe Üniversitesi Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi bölümü öğretim görevlisi Dr. Müberra Yener bu konuda tüketicilere bilgi verecek.

İYİ, GÜZEL, DOĞRU

Programın "İyi, güzel, doğru" bölümünde ise çeşitli yönleriyle "hemşirelik" tanıtılıyor. Hemşirelik Haftası dolayısıyla hazırlanan program, çeşitli sağlık sorunlarına da değiniyor.

ELEŞTİRİ

Herkes kendi işini yapsa

Başlangıçta ilgi toplayan Stüdyo 1 programı da kendini sürekli tekrarlar hale geldi. "Kendi işini kendin yap" ve "Ölç Tart Öyle Al" bölümlerinde konu bulmakta güçlük çekebilirler belki ama acaba konuk sanatçı seçimi de o kadar zor mudur? Televizyonun sınırlı yaptığı her özel programında konuk edilen Nükhet Duru'dan başkasını acaba bulmak o kadar zor mu? Müzik programlarında zaten sık sık karşımıza çıkarılan Nükhet Duru'yu geçen hafta İşte Cumartesi'de de izledik. Bu hafta Stüdyo 1'e konuk.

Katharine Hepburn, morfinman bir anneyi canlandırıyor

Eugene O'Neill'in aynı adlı eserinden TV'ye uyarlanan film Amerika'nın en geleneklere bağlı, dindar ve katı kuralların hüküm sürdüğü kuzey doğudaki New England bölgesinde geçiyor. Kiliseye gitmemenin büyük ayıp sayıldığı Amerika'nın bu bölgesinde bir ailenin dramını anlatıyor Eugene O'Neill. Brodway sahnelerinde büyük başarı sağlayan oyun filme uyarlandığında eleştirmenlerden olumlu puan aldı, ancak oyunu kadar iz bırakmadı.

KONUSU

Film aynı evde başlayıp bitiyor. Bu evin bireylerinden anne morfinman, baba cimri bir adam, Shakespeare'in büyük hayranlarından olan evin küçük oğlu Edmund verem, büyük oğlan Jannie ise alkoliktir. Katı kuralı Amerikan burjuvazisinin doğup geliştiği New England hızlı tempolu sanayisi ve eski gelenekleriyle bu evde dramatize ediliyor.

21.25

TV'de Sinema,

GÜNDEN GECEYE

(Long days journey into night)

Yönetmen: Sidney Lumet

Oyuncular: Katharine Hepburn, Ralph Richardson, Jason Robards, Dean Stockwell

Yapım yılı: 1963

TV'yi gözlerken

TRT ne yapmak istiyor?

Haftalardır "Osmanlı Başkentleri" diye bir programı seyredip duruyoruz. Bir kişi de çıkıp şu TV yöneticilerine sormuyor, "Ne amaçla bu programı yayınlıyorsunuz" diye. Mehter marşları, Nihat Asya'nın şoven şiirleriyle kafamız dolduruluyor. Nedir yani, istenen 500 yıl öncesinin Osmanlı sultanlarına ağıt mı yakalım? Böyle bir politika mı milli? Programı seyrederken hep aklıma Atatürk'ün Osmanlı sultanlarını "600 yıldır milletin iktidarını zaptetmiş zorbalar" diye niteleyen sözleri geliyor. Bir yanda Atatürk, bir yanda kafaları 600 sene geride kalmışlara ekranlarını açan TV yöneticileri... Şimdi TV yöneticilerine soruyorum: Atatürk mü, Osmanlı sultanları mı? Buna cevap verin.

TV'nin bu programı milli birliğe zarar veriyor. Irkçı kafalardan çıkma şiirler, mehter marşları bugün milli birliğin sağlanmasına değil parçalanmasına hizmet eder. Yangına körükle gidiyorsunuz...

A. Pekcan (ANKARA)

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 43

— Ona da bakılıyor.

— İşte, bence, çete ile bağlantısı, ilişkisi olan, ya caba harcayan, ya susan çocuktur.

— Evet, öyle olsa gerek.

— Ya da, bunların ikisi..

— Olabilir.

Hırtoğlan başı koltukta sayıklıyor, eğriyi doğrudan ayırıyordu:

— Sen şimdi arabadan hemen direktif ver, o çocukları salıversinler.

— Niçin?

— Kuşkusu olan, bizden önce Cork'a gelecektir. Çeteden birini arayacaktır. Göreceksin.

Karakola, zenci çocukların salıverilmesini söyleyen Pat Chamters:

— Öyleyse görelim, dedi.

Salona girdikleri zaman ortalığın öksürtücü, boğucu bir dumanla dolduğunu, çarpık aynaların altındaki sedirlerde oturan rüküş kimselerin birbirleriyle sarmaş dolaş olduğunu gördüler. Solgün yüzleri çok boyalı, eteklik giymiş iki erkekle erkek tavırlı iki genç kız, pikapta çalan plağa uymuş, ortada yanak yanağa dans ediyorlardı.

Pat Chamters'le Hırtoğlan'ın salona girişleriyle, oturanlardan bir kaçı irkildi ve büzüldü, dans edenlerinse, gözleri süzüldü. Oysa dedektifler kendilerini belli etmekten kaçınmışlar, tanınmak istememişlerdi. Ama salondakilerin çoğu cin gibi şeylerdi. Üstelik bunlardan biri, -ki sırık boylu, kadın kılıklı erkekti-, yanlarından sıyırtıp geçerlerken sorumlu Pehlivan'a söz attı:

— Aramızdan kara kedi mi geçti Mister Hırt, artık beni görmez oldun? Sorumlu Pehlivan da hiç bozmadan:

— Şekerim, sakın yaramazlık etme, sonra kulaklarını çekerim! diye şakalaşıp, onun böğrünü gıdıkladı.

Boş bir yer bulup oturdular.

Pat Chamters:

— Bakıyorum sen burasını, buradakileri iyi tanıyorsun.. dedi.

— Tanırım, deyip gülümsedi Hırtoğlan.

Derken gözlerini yeniden yummuştu.

Pat Chamters garsona sodalı iki viski söylemişti.

İçkileri daha gelmeden, sorumlu Pehlivan doğrulmuştu. İçeri giren genç bir çocuğu resmi dedektife gösterip:

— İşte! demişti.

Oğlansa, salonu geçmiş, tuvaletlerin bulunduğu aşağı kata inmişti.

Pat Chamters hemen ayaklanacak olduğunda, sorumlu Pehlivan ona:

— Dostum, sen otur, dedi, İşi bir kez üzerime aldım, sonuçlandırıncaya değin sen otur.

— Viski ne olacak?

— İçersin.

Pat Chamters suratını ekşitti:

— Sen benim iki bardak viski içtiğimi hiç gördün mü?

— Zarar yok, hatır için çiğ tavuk bile yenir!

Hırtoğlan böyle deyip, ceketinin düğmelerini iliklеyerek, oğlanın ardısıra aşağıya indi.

Oğlan, tuvaletlere bakan kadının vestiyerinde üstünü başını değiştirmekte idi. Başına kıvırcık, sarı bir peruka geçirirken dudaklarını boyamakta, ceketini çıkarıp ipek bir buluz, pantolonunu sıyırıp eteklik giymekte idi.

Sorumlu Pehlivan, ona doğru yaklaşırken gülümsedi:

— Kolay gele..

Delikanlı karşılık verdi:

— Kolaysa başına gele..

— Yoksa, sanıldığınca kolay değil mi?

Delikanlı, pişkin bir tavırla başını iki yana salladı:

— Eh, adamına göre...

— Biraz konuşacağız.

— Konuşamam, şimdi işim var.

Sorumlu Pehlivan onun sağ bileğini tuttu:

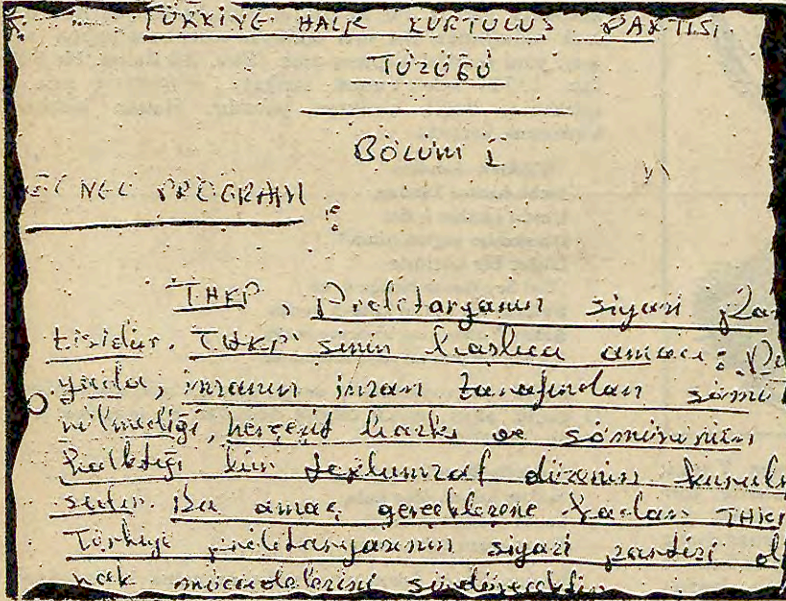
— Kendini naza çekiyorsun. Üstelik, iyi bir çocuğa benziyorsun. -Sert ve mert bakışlarını gözlerinin içine mıhlayınca, oğlan neye uğradığını şaşırdı; bir sarardı, bir kızardı, renkten renge girdi.- Benden kaçamazsın evlat. Kabak Tadı Verdi Çetesi dediniz, milletle dalga geçtiniz.

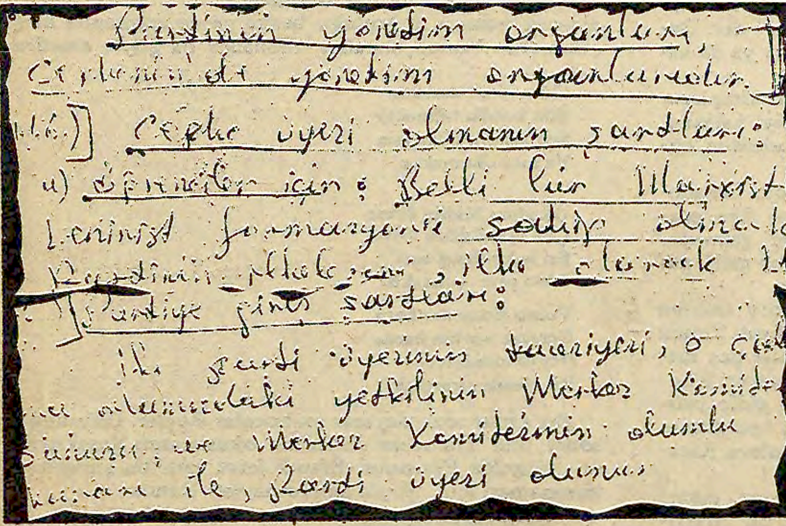
(DEVAM EDECEK)

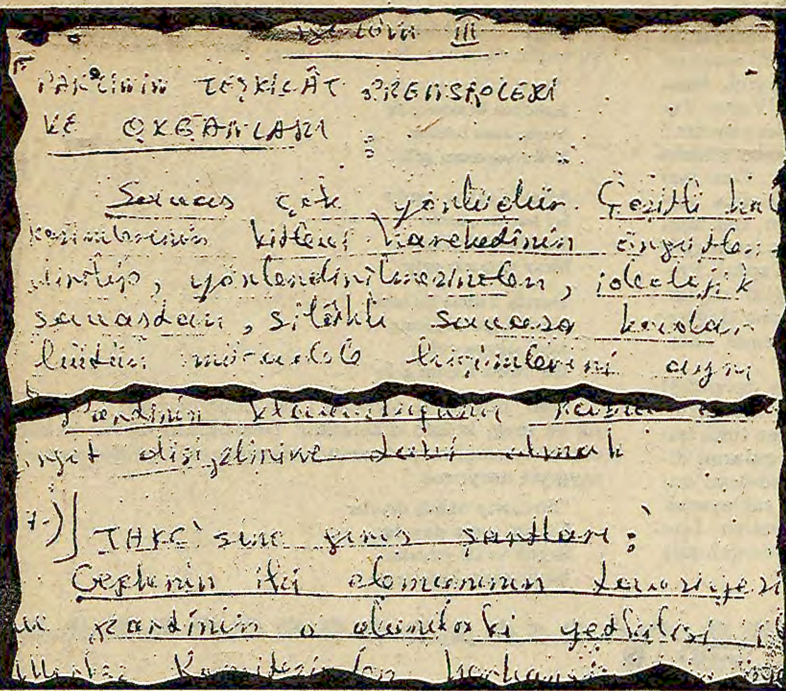
Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

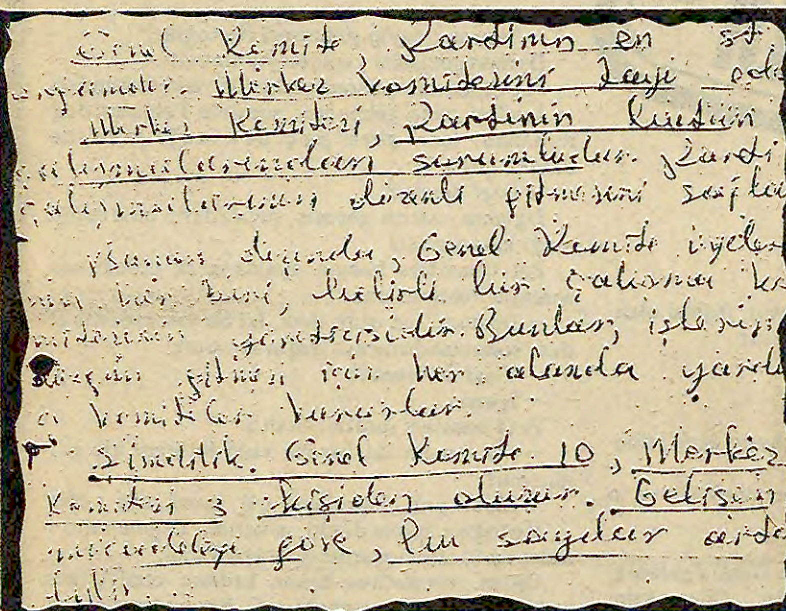
Aktolga'nın elyazısı ile THKP-C Tüzüğü

- Çayan Necmi Demir'e «On kişiyi Cephe üyeliğine alalım» dedi. On kişi tespit edildi. Toplantı düzenlendi. Toplantıya katılanlar Partinin tüzük, programının olup olmadığını sordular. Çayan bu soruları duyduğunda çok sinirlendi, «Tüzük nedir ki? Bütün bunlar işin bürokrasisi, tüzük hayat içinde doğar, mutlaka kağıda geçmesi de gerekmez» dedi
- Birinci THKP ve THKC davası başladığında, Mahir Çayan savcının durumlarını «Birden fazla örgütü yönetenler için idam cezası verilir» maddesine sokmasını önlemek için, iki örgütün tek örgüt olduğunu savunmayı kararlaştırdı. Araya bir tire çekildi ve ortaya günümüze kadar böylece gelen «THKP-C» rümuzu çıktı

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ
TÜZÜĞÜ
BÖLÜM I
GENEL PROGRAM:
THKP, Proletaryanın siyasi partisidir. THKP'sinin başlıca amacı: Dünyada, insanın insan tarafından sömürülmediği, herçeşit baskı ve sömürünün kalktığı bir toplumsal düzenin kurulmasıdır. Bu amaç gerçekleşene kadar THKP Türkiye proletaryasının siyasi partisi olarak mücadelesini sürdürecektir.

Partinin yönetim organları, Cephenin de yönetim organlarıdır.
Cephe üyesi olmanın şartları:

Çayan, Cephe'nin göstermelik tüzüğünü nasıl hazırladı?

THKP–C "gerilla timi" çeşitli soygun ve fidye olaylarıyla uğraşırken İstanbul'daki taraftarlarıyla ilişkisini de sürdürüyordu. Çayan, Necmi Demir'e örgütün kurulduğundan ve eylemlerinden söz etmiş "İstanbul'dan on kişiyi Cephe üyeliğine alalım, sen de Parti üyesi ol" demişti. Necmi Demir arkadaşlarından farklı bir durumda olmak istemediğini söylemiş, hepsinin Cephe üyesi olmasını önermişti. Çayan kabul etti, 10 kişinin tespitini Demir'e bıraktı.

Demir bazı arkadaşlarına danışarak on kişi tespit etti ve bu on kişi Kazancı Yokuşunda DGSA'lı taraftarlara ait evde toplandı. Necmi Demir onlara THKP–C'nin kuruluşundan ve eylemlerinden söz ederek kendilerine Cephe üyeliğinin önerildiğini açıkladı. Toplantıya katılanlardan THKP–C'nin eylem çizgisine ilişkin bir itiraz gelmedi. Ama toplantıda Partinin tüzük ve programının olup olmadığı konusunda sorular soruldu.

"Tüzük nedir ki?"

MAHİR Çayan bu soruları duyduğunda çok sinirlenmişti. "Tüzük nedir ki" diyordu. "Bunlar işin bürokrasisi, tüzük hayat içinde doğar, mutlaka kağıda geçmesi de gerekmez"

Ama örgütün ciddiye alınması için bir tüzük gerektiği düşüncesi Çayan'ın kafasına takılmaya başlamıştı. İki banka soygunu, ardından fidye olayı ile kendine güveni artan grup artık bir bildiriyle kamuoyuna sesini duyurmak istiyordu. Şimdiye kadar eylemler Deniz Gezmiş grubuna mal edilmiş, Çayan ve arkadaşları ilk başlarda baskılardan kurtulmak için bundan yararlanmışlardı. Ama artık ortaya çıkmanın zamanıydı. THKP–C kamuoyuna sesini duyurduğunda bir tüzüğü de olsa iyi olurdu.

Çayan ve Aktolga tüzük hazırlıyor

ÇAYAN bu düşünceyle tüzük konusunda elinin altındaki kitapları karıştırmaya başladı. Ayrıca Ankara'ya haber göndererek Küpeli ve Aktolga'yı çağırdı. Küpeli hastalığı nedeniyle gelemedi. Aktolga geldi, İzmir dönüşü İstanbul'a uğrayan Kürkçü de onlara katıldı. Bir kaç gün gazete manşetlerinden inmeyecek bir eylemle seslerini kamuoyuna duyurma ve parti tüzüğü hazırlama konusunda anlaştılar. Parti ve Cephenin birbirinden farklı işleyişi, "Türkiye Halk Kurtuluş Partisi" ve "Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi" isimleri üzerinde kesin görüş birliğine vardılar. Çayan ve Aktolga tüzük hazırlama görevini üstlendi. Kürkçü'nün de yayınlanacak bildiriyi hazırlaması kararlaştırıldı.

Tüzük

İKİ gün süren bir çalışmadan sonra ortaya "Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Tüzüğü" ve buna ek "Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi Tüzüğü" adlı belge çıktı. Tüzüğün birinci bölümü "Genel Program" başlığını taşıyordu. Bu bölüm aynen şöyleydi:

"Genel Program: THKP, proletaryanın siyasi partisidir. THKP'sinin başlıca amacı: Dünyada insanın insan tarafından sömürülmediği her çeşit baskı ve sömürünün kalktığı bir toplumsal düzenin kurulmasıdır. Bu amaç gerçekleşene kadar THKP, Türkiye proletaryasının siyasi partisi olarak mücadelesini sürdürecektir."

THKP-C'nin programı yoktu

THKP–C'nin bunun dışında bir programı olmadı. Aynı günlerde Çayan tarafından kaleme alınan "İhtilalin Yolu, THKP'nin Devrim Stratejisi" başlıklı bildiride örgütün "gerilla savaşı" konusundaki görüşleri açıklanıyordu, ama program konusuna hiç girilmiyordu. Çayan'ın bir yıl sonra Kızıldere öncesinde kaleme aldığı ve "Kesintisiz Devrim II-III" diye anılan belge bile konuya eğilmiyordu. THKP–C'nin hiç bir zaman programı olmadı.

Bu üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır. Örgütün liderleri, özellikle Mahir Çayan ve Münir Aktolga eli kalem tutan ve teorik meselelerle haşır neşir kişilerdi. Marksist olduklarını söyleyen bu kişiler Marksist bir partinin mutlaka bir programı olması gerektiğini elbette biliyorlardı. Yine de kurdukları örgütün bir programı olamıyordu. Çizgileri ve mücadele anlayışları buna imkan vermiyordu.

Tüzük oligarşik bir tüzüktür

TÜZÜĞÜN ikinci bölümü, üyeleri, giriş şartlarını ve disiplin hükümlerini, üçüncü bölüm ise "teşkilat prensipleri ve organlar"ını açıklıyordu. Partinin teşkilat prensibinin "demokratik-merkeziyetçilik" olduğunun açıklandığı bu bölümde demokrasiyi arayan bir göz, tüzük hükümleri arasında boşuna dolaşıyordu. Çünkü bu partide demokrasi yoktu. Marksist partilerin en üst organı olan Genel Kongre diye bir organ bu tüzükte yer almıyordu. Partinin en üst organının "Genel Komite" olduğu açıklanıyordu. Bu genel komite "her alanın en tutarlı, sivrilmiş elemanları" ve merkez komitesi üyelerinden oluşur deniliyor ve "genel komite çok olağanüstü durumların varlığında, mesela merkez komite üyeleri arasında bir ihtilaf çıktığında Partinin genel durumu ile ilgili önemli bir kararın alınacağında ve felaket anında vb. toplanır" diye ekleniyordu.

Ne bu genel komite üyelerinin nasıl seçileceği belliydi, ne de genel komiteyi kimin toplantıya çağıracağı. Tüzük, merkez komitesini genel komite tayin eder diyordu, ama tüzükten çıkan sonuç genel komiteyi de merkez komitesinin tayin ettiği, merkez komitesinin toplantıya çağırdığı, merkez komitesinin değiştirebildiğiydi. 3 kişilik merkez komitesi bu örgütün tek hakimiydi.

Marksist olduğunu ve oligarşiye karşı savaştığını söyleyen THKP'nin tüzüğü Marksizmle ilgisi olmayan oligarşik bir tüzüktü. İdeolojik ve siyasi çizgi, "bir de tüzüğümüz olsun" anlayışıyla hazırlanan tüzüğe de kaçınılmaz bir biçimde yansımıştı.

THKP tüzüğü adeta bir askeri cunta tüzüğü kadar merkeziydi. Ama bu merkeziyetçiliğin de içi boş olduğu bir kaç ay sonra anlaşıldı. Merkez komitesinin iki üyesi Küpeli ve Aktolga, Çayan'a karşı tavır aldılar. Çayan, cezaevinden kaçtıktan sonra bu tüzüğe dayanarak bazı genel komite üyelerinin onayıyla onları örgütten ihraç etti. Küpeli ve Aktolga bu örgütün zaten kendilerini bağlamadığını söylediler. Bir kaç ay sonra da onları ihraç eden genel komite üyeleri mahkemede bu örgütün ve tüzüğün hiç bir zaman var olmadığını kanıtlamak için çırpındılar.

Farklı Cephe üyeliği şartları

TÜZÜĞÜN bundan sonraki bölümü "Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi Tüzüğü" başlığını taşıyordu. Bu bölümde partinin yönetim organlarının Cephenin de yönetim organı olduğu belirtiliyor ve ardından "öğrenciler için" ve "işçiler, köylüler diğer halk kesimlerinden gelenler için" farklı Cephe üyeliği şartları açıklanıyordu. Öğrencilerin Cepheye kabulü için "Belli bir Marksist-Leninist formasyona sahip olmak, parti ilkelerini benimsemek" ve "belli bir alanda çalışmak" şartı aranıyor, öteki kesimler için "partinin kılavuzluğunu" ve "örgüt disiplinini" kabul etmek "yeterli" görülüyordu. Bir başka deyişle bu "Cephe" partinin tabanı ve yakın çevresi anlamına geliyordu. Bu "Cephe"nin bir birleşik cephe ile uzaktan yakından hiç bir ilgisi yoktu.

THKP-C rümuzunun ortaya çıkışı

BTHKC davası başladığında, Mahir Çayan savcının, durumlarını "birden fazla örgütü yönetenler için idam cezası verilir" maddesine sokmasını önlemek için bu iki örgütün tek örgüt olduğunu savunmayı kararlaştırdı. Araya bir tire çekildi ve ortaya günümüze kadar böylece gelen THKP–C rumuzu çıktı.

Tüzük toplantıda okundu

ÇAYAN ve Aktolga, Topağacı'ndaki Sim Apartmanında hazırladıkları tüzüğün bir kopyasını çıkardılar. Aktolga bu kopyayı Ankara'ya götürdü. Çayan elindeki kopyayı İstanbul'da kurulan örgütün Kazancı Yokuşundaki evde düzenlenen ikinci toplantısına götürerek okudu. Toplantıya katılanlar tüzük üzerine kısaca tartıştılar ve kendi aralarında bir görev bölüşümü yaptılar. On kişilik grubun bir kısmı İstanbul'un çeşitli semtlerinde yakın çevrelerinden kuracakları birer komite ile işçiler arasında çalışma yürütecek, bir kısmı gençlik içinde çalışacak, bazıları da "şehir gerillası" ile bağ kuracaktı. Bu toplantı THKP–C tüzüğünün okunduğu tek toplantı oldu. Aktolga'nın Ankara'ya götürdüğü kopyayı Küpeli ve Bingöl Erdumlu okumuşlar ve bir kenara kaldırmışlardı. Bir de Çayan'ın yakın çevresi "şehir gerillası timi" tüzükten haberdardı. Bunun dışında THKP–C'nin çevresindeki yüzlerce kişi ne bu tüzükten haberdar oldular ne de örgütle ilişkileri tüzük hükümleri içinde kuruldu. Tüzük yazıldı ve el yazması iki kopya kağıt üzerinde öylece kaldı.

Tüzük hazırlandığı sırada Kürkçü'nün kaleme aldığı cephe bildirisini Çayan daha sonra gözden geçirdi, biraz değiştirdi, kendi yazdığı "İhtilalin Yolu" başlıklı parti bildirisiyle birlikte çoğaltılmak üzere Necmi Demir'e verdi. Bu arada İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'u kaçırma hazırlıkları da tamamlanmıştı. Artık örgüt bu sansasyonel eylemle kamuoyu önüne çıkmaya hazırdı.

Yakalanmalar

17 Mayıs 1971 günü İsrail'in İstanbul Başkonsolosu Efraim Elrom kaçırıldı. 22 Mayıs akşamı öldürüldü. Beş gün sonra yüzbaşı İlyas Aydın'ın evinde örgütün İstanbul kesiminden Necmi Demir, İlkay Demir Necati Sağır ve genel komite üyesi olmasından kaçaklığı nedeniyle vazgeçilen örgütün önemli elemanlarından İrfan Uçar yakalandı. Örgüte ait bu evde Parti ve Cephe tüzüğü, örgütün mühürleri Çayan'a ait el yazısı belgeler ve bazı silahlar da ele geçmişti. Ertesi gün örgütün Şişli'deki evi basıldı. Ziya Yılmaz ve çeşitli isimler kapsayan örgüt masraflarına ilişkin bir liste ele geçti.

Yüzbaşı İlyas Aydın, evinin basılmasından sonra örgütün askeri kesiminin önde gelenlerinden Kızıldere'de ölen Saffet Alp'in evine gitti. Örgüte ait bu evi de terketmeye karar verdiler ve dağıldılar. Arkadaşlarının yakalandığını, Saffet Alp'in de evini terkettiğini öğrenen Çayan ve arkadaşları örgütün Levent'teki evini de tehlikeli buldular ve Erenköy'deki eve gitmeye karar verdiler. 28 Mayıs günü bir süredir uğranılmayan bu eve giden Ulaş Bardakçı ve Rüçhan Manas kapıyı açmaya çalışırken polisle yüzyüze geldiler. Evde genel arama gecesinden beri karakol kurulmuştu. Çayan ve Cevahir kıl payı yakalanmaktan kurtuldular.

Tüzüğün hazırlanmasından bu yana bir ay gibi kısa bir süre geçmişti. Ama artık herşey çok farklıydı. "Gerilla timi"nin büyük bir kısmı yakalanmış, örgütün bütün evleri açığa çıkmış. Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir İstanbul'da yapayalnız ortada kalmışlardı.

28 Mayıs 1971 günü Ulaş Bardakçı ve Rüçhan Manas Erenköy'deki eve girerken polis tarafından yakalandılar. THKP-C davasında yargılanan Ulaş Bardakçı (önde soldaki), Mahir Çayan (önde sağdaki) arkada ortada oturan ise Rüçhan Manas.

Yarın: Çaresizlik içinde daldıkları evde, Sibel Erkan'ı rehin aldılar

Televizyonda bugün

17.00	BÖLGESEL HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SINAVA DOĞRU
18.50	STÜDYO 1
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.40	ESKİ TÜRK BAŞKENTLERİ
21.05	TÜRK SANAT MÜZİĞİ
21.25	TV'DE SİNEMA
23.45	HABERLER